

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 86

12 листопада 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 86 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Служба інформаційно-аналітичного забезпечення

органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році

Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Горовая С.

Ассоциации с ЕС может не быть?...	
Мнения экспертов разошлись.....	4

Тарасенко Н.

Соціалістична партія України – повернення в політикум?	8
--	----------

Рябоконь А.

Энергетический аспект сирийского кризиса в публикациях СМИ	15
---	-----------

Законодавча влада	25
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	34
------------------------------	-----------

Політика	49
-----------------------	-----------

Економіка	55
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	59
---	-----------

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Відбулася зустріч Президента В. Януковича з президентом РФ В. Путіним

Президент України В. Янукович відвідав у суботу, 9 листопада, з робочим візитом Москву, де обговорив з російським президентом В. Путіним торговельно-економічні відносини між двома країнами. Про це повідомив 11 листопада прес-секретар президента Росії Д. Пєсков.

«У суботу відбувся короткий робочий візит Президента України В. Януковича до Москви, де відбулися його переговори з В. Путіним. Комплексно обговорювалися торговельно-економічні відносини між Росією та Україною», – сказав Д. Пєсков.

За даними політолога К. Бондаренка, якого називають близьким до Адміністрації Президента, робочий візит Президента В. Януковича до Росії відбувся, однак проходив не в Москві. «Я знаю тільки одне: візит відбувся, він відбувся в Росії, відповідно не в Москві, а десь на території Росії», – заявив він.

За словами К. Бондаренка, президенти під час зустрічі обговорювали виключно економічні питання.

Коментуючи інформацію про те, що В. Януковича не було в Москві, поширену деякими ЗМІ, К. Бондаренко підкреслив, що президенти проводили зустріч в іншому місці (*Главное* (<http://glavnoe.ua/news/n154289>). – 2013. – 11.11).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммунікаціям**

Ассоциации с ЕС может не быть?... Мнения экспертов разошлись...

Диспозиция вокруг Соглашения об ассоциации Украины с ЕС – усложняется. В СМИ все чаще появляются высказывания о возможных негативных последствиях ассоциации для украинской экономики. Так, премьер-министр Н. Азаров заявил, что «переход на евростандарты потребует вложений в размере 160 млрд евро... Если этого не будет, тогда эта зона свободной торговли обернется для нас колоссальными экономическими потерями, потому что мы открываем свои границы для высококонкурентной европейской продукции» (<http://versii.com/news/290700/>, 11.11.2013).

Также в этой связи обращают на себя внимание сообщения в СМИ о том, что Президент Украины В. Янукович 9 ноября 2013 г. встречался с президентом РФ В. Путиным на военной базе в России. Об этом СМИ сообщил источник в Администрации Президента Украины (<http://news.finance.ua/ru/~1/2013/11/11/312635>, 11.11.2013). Подробности встречи неизвестны. Согласно имеющимся данным, беседа В. Януковича и В. Путина проходила без помощников, в формате тет-а-тет.

Примечательно, что на официальных сайтах президентов Украины и РФ до сих пор нет информации о результатах данной встречи.

Обращает на себя внимание информация СМИ о том, что сразу после субботней встречи Президента Украины с президентом РФ изменилась тональность заявлений советника российского президента С. Глазьева, ранее вещавшего об апокалипсисе, который ждет Украину после Вильнюса. Так, С. Глазьев заявил, что в случае не подписания Соглашения об ассоциации Россия готова расширить сотрудничество с

Украиной в атомной энергетике, авиа- и ракетостроении. В частности, по его словам, Москва готова создать совместное производство самолетов Ан-124, Ан-140 и Ан-148, а также предоставить технологии для создания замкнутого ядерного цикла (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/zachem-yanukovich-vstrechalsya-s-putinym-474151.html>, 11.11.2013).

Тем временем, эксперты разошлись во мнениях, высказывая ряд предположений относительно неожиданного визита В. Януковича в Россию. Так, председатель правления Института украинской политики К. Бондаренко со ссылкой на собственные источники, отметил, что президенты во время встречи обсуждали исключительно экономические вопросы. «Многое можно понять из того, что прямо сейчас президенты двух стран пытаются нормализовать отношения, прежде всего, в экономической сфере, и пытаются по крайней мере определить для себя, как будут действовать Украина и Россия в случае, если соглашение об ассоциации будет или не будет подписано», – сказал он (<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2013/11/11/7001882/>, 11.11.2013).

По словам близкого к Кремлю политолога С. Маркова, «Янукович решает задачу, как восстановить отношения с Россией, при этом решив вопрос по ассоциации. На него оказывается бешеное давление и со стороны ЕС, и внутри страны, да и российское руководство тоже давит. Но у Януковича великолепное чутье. И он понимает, что выбор сделать нужно, но выбор в пользу тех, кто даст гарантии. Янукович видит, что Европа много обещает, но знает, что ее обещания часто не выполняются. С другой стороны, он хочет и от России получить не обещания, а гарантии выполнения тех условий, которые ему назвали. Говорят, что он мечется, но на самом деле он вполне логично ведет переговоры с двумя сторонами, пытаясь выбить из обеих наиболее выгодные для Украины условия. Есть цена присоединения к любому из геополитических проектов, но есть и цена неприсоединения, которая в последние дни очень сильно повысилась».

Руководитель центра политических исследований «Социовимір» С. Таран, со свойственным ему стремлением к сенсациям,

заявил, что Президент В. Янукович провел в субботу встречу с президентом России для того, чтобы выторговать у главы российского государства кредит, снижение цены на газ и гарантии победы на выборах 2015 г. взамен на отказ Украины от ассоциации с Европейским Союзом. Правда, гарантии В. Путина, считает С. Таран, недорого стоят – выполнить их проблематично. «Янукович поехал торговаться: он надеется получить либо личную взятку, либо снижение цены на газ. Он не слишком беспокоится о том, что нарушает свои предвыборные обещания, свои обязательства, взятые перед европейскими политиками, поскольку он может эти нарушения монетизировать», – сказал эксперт, добавив, что «украинской власти значительно выгоднее российские традиции беспредела, чем европейские традиции права».

А вот политический аналитик П. Нусс высказал довольно странную мысль о том, что В. Янукович поехал к главе России В. Путину с целью привезти оттуда компромат на экс-премьера Ю. Тимошенко (<http://obozrevatel.com/politics/46025-stranas-sudboj-chemodana.htm>, 09.11.2013).

По мнению эксперта корпорации стратегического консалтинга Гардарика, писателя-фантаста К. Матвиенко, поведение В. Януковича не имеет ничего общего с политикой многовекторности Л. Кучмы, так как «Леонид Данилович держал рамки более широких интересов»: как национальных, так и интересов олигархических семей. В случае же с В. Януковичем, по мнению эксперта, рамки сужены до одной Семьи, а национальная составляющая вообще выведена за пределы так называемых «интересов» (<http://www.from-ua.com/news/942e3b3bc931f.html>, 11.11.2013).

В свою очередь политолог В. Карасев, комментируя ситуацию, подчеркнул, что вторая за последние три недели встреча В. Януковича с В. Путиным не свидетельствует о том, что Президент Украины хочет провалить подписание Соглашения об ассоциации Украины с ЕС. «Если бы Янукович хотел отказаться от подписания соглашения с Европейским Союзом, он бы не ездил в Россию, а решил бы все кулуарно, с меньшими подозрениями, – уверен В. Карасев. – Какой политик в здра-

вом уме поедет к другому, чтобы получить публичные обвинения в свой адрес, будто собирается отказаться от соглашения с ЕС? Если Янукович еще раз встретился с Путиным, значит, напряженная дискуссия – что будет после подписания договора на Вильнюсском саммите – продолжается».

В. Янукович, по мнению эксперта, понимает, что после подписания соглашения о зоне свободной торговли с ЕС, в стране возникнет непростая ситуация со многими секторами и отраслями производства, особенно в восточных регионах. «Президент понимает, что ассоциация с ЕС несет определенные электоральные и политические риски, как для него самого и Партии регионов, так и для Украины в целом. Поэтому Януковичу нужно сейчас развеять все опасения Путина и нейтрализовать серьезные действия со стороны РФ», – считает В. Карасев. По его мнению, главная задача Президента Украины в России – убедить коллегу, что долгосрочные соглашения с Европейским Союзом не будут ущемлять интересы России (<http://thekievtimes.ua/authority/273309-politolog-zachemyanukovichu-putin-esli-on-xochet-provalit-associaciyu.html>, 10.11.2013).

Т. Ивженко в российской «Независимой газете» высказала мнение о том, что Киев торгуется с Брюсселем и Москвой об условиях интеграции, но рискует остаться ни с чем (http://www.ng.ru/cis/2013-11-11/1_yanukovich.html, 11.11.2013). В своем материале она указывает на то, что такая интенсивность переговоров между Украиной и РФ была только в 2010 г., когда ожидалось, что команда В. Януковича возьмет пророссийский курс. Но Киев решил придерживаться политики В. Ющенко, направленной на евроинтеграцию, что быстро охладило отношения с Москвой. Сейчас, за пару недель до планирующегося подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС, в Киеве все еще заявляют о приверженности прежнему курсу, но готовят пути отступления.

Исходя из информации, размещенной в СМИ, создается впечатление, что либо украинское руководство действительно пересмотрело свою позицию относительно подписания соглашения с ЕС, либо согласно с его подписанием, но при этом

пытается избежать резкого снижения уровня социальной защищенности украинцев. Данное обстоятельство является решающим с точки зрения будущих президентских выборов. Негативные последствия подписания ассоциации для экономики Украины по крайней мере в первые несколько лет действия данного соглашения, что подчеркивают все эксперты, а также жесткое требование МВФ повысить в три раза цены на потребляемый в Украине газ вызовут неизбежное и сильное недовольство электората. Данное обстоятельство является очень сильным поводом для беспокойства Президента В. Януковича. Неприемлемым для него является также и нигилистическое отношение западных интеграторов к украинскому законодательству, требование «выпустить» Ю. Тимошенко, отбывающую наказание по уголовным статьям. Данное требование очень неубедительно прикрывается попытками принять закон о порядке предоставления за рубежом медицинской помощи гражданам, осужденным в Украине. Следует напомнить, что данный законопроект призвали принять представители Еврокомиссии.

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Соціалістична партія України – повернення в політикум?

Усередині жовтня українські ЗМІ знову звернули увагу на Соціалістичну партію України. Приводом для цього став XIX з'їзд партії, що відбувся 12 жовтня і визначив напрями діяльності партії в умовах змін, які відбуваються в Україні і світі. Делегати прийняли нову редакцію Програми партії та зміни до Статуту СПУ. Лідером партії (так відтепер називається посада очільника СПУ) було обрано П. Устенка, головою СПУ – народного депутата України М. Рудьковського.

Крім того, з'їзд запровадив президію СПУ, якій надав функції координаційного органу. До президії входить п'ять керівників структурних ланок партії: лідер, голова, голова

Центральної контрольної комісії, перший секретар Політради, голова Теоретичної ради СПУ, яку очолює засновник Соціалістичної партії О. Мороз. При цьому прийняття остаточних рішень, постанов, обов'язкових до виконання, залишається за Політрадою та Політвиконкомом СПУ.

Такі ініціативи досить негативно сприйнялись як партійною спільнотою, так і деякими ідейними членами Політради. Так, перший секретар Полтавського обласного парткому С. Бульба, перший секретар Соломянського райкому в Києві С. Казаков, керівник ідеологічного відділу партії І. Панюта висловили своє бачення «поступової деградації СПУ» та сумніви з приводу доречності їх подальшого членства в партії. Вони переконані в тому, що створення президії Соцпартії порушить принцип демократичного управління структурою та забезпечить використання її потенціалу для задоволення особистих політичних амбіцій вищого партійного керівництва.

Викликав немало запитань і той факт, що соціалісти обрали на з'їзді двох керівників СПУ замість традиційно одного, який завжди був центральною, домінуючою фігурою в партії. Тим більше, коли один із них – М. Рудьковський, який, як депутат-мажоритарник, входить у парламенті до фракції Партії регіонів.

Щодо підстав, якими керувалися делегати з'їзду СПУ для прийняття саме такого рішення, то, за словами першого секретаря Черкаського обкому Соцпартії України, члена Політради СПУ, народного депутата України IV і V скликань О. Малиновського, М. Рудьковський сьогодні єдиний народний депутат у Верховній Раді України, який може повноправно представляти в ній позицію Соцпартії в питаннях зовнішньої і внутрішньої політики, відстоювати прийняття соціально важливих для суспільства законів, ініційованих партією, і протистояти тим рішенням влади, які обмежують соціальний захист і права простих людей, створюють умови для ручного керування вищим законодавчим органом країни.

«Ми одна з тих небагатьох політичних сил, яка не пов'язує свою діяльність виключно з виборами. СПУ й поза межами парламенту продовжує активно діяти на захист простих

людей. Нами створена ціла низка соціально спрямованих, державотворчих проектів законів. І сьогодні головне завдання М. Рудьковського, як одного з очільників Соцпартії, винести їх на розгляд Верховної Ради та добитися їх прийняття. Ідеться про соціальний захист дітей війни, перед якими соціалісти відчувають особливу відповідальність, людей праці, на права яких відбуваються постійні зазіхання, скорочення пенсійного віку, законопроекти щодо управління державою, комунальною власністю тощо», – зазначив О. Малиновський.

Він також констатував, що у Верховній Раді цього скликання є депутати, яким не байдужі соціалістичні ідеї. Залучити цих політиків до прийняття соціально орієнтованих законів, відстоювання інтересів держави на міжнародному рівні на заходах, які пропонує Соцпартія, також цілком реально.

За словами соціаліста, у коло обов'язків М. Рудьковського входить віднині також відновлення інформаційного простору для Соцпартії, яка вже тривалий час «перебуває в інформаційній блокаді». Він, як народний депутат і тепер як повноважний представник Соцпартії, може налагодити ефективний інформаційний зв'язок із засобами масової інформації, а через них і з виборцями. А оскільки всі статті в пресі, виступи на телебаченні і радіо проплачуються, то вирішення й цих фінансових питань він, як досить успішний бізнесмен і голова СПУ, взяв на себе.

До слова, відповідно до декларації, 2011 р. М. Рудьковський отримав дохід у розмірі 16 млн 600 тис. грн (усе – дивіденди та проценти). Згідно з опублікованим у липні 2013 р. списком найбагатших народних депутатів України, М. Рудьковський посідав у ньому 12-те місце.

Як відомо, з ім'ям М. Рудьковського пов'язано декілька скандалів. Так, будучи міністром транспорту і зв'язку України, він публічно звинуватив Секретаріат Президента в організації терористичних актів, які призвели до аварій на залізниці. У 2007 р. М. Рудьковського звинувачували в розтраті державних грошей, а саме – в організації чартерного рейса до Парижа для особистих потреб, що завдало державі збитків у розмірі близько 400 тис. грн.

На посаду глави Соціалістичної партії України М. Рудьковський претендував ще у 2011 р. Однак тоді перемога з перевагою в 15 голосів дісталася засновнику СПУ О. Морозу. Після програшу М. Рудьковського спочатку виключили з Політради з формулюванням «за дії, несумісні зі статутом партії», після чого він демонстративно вийшов з політичної сили. На парламентських виборах 2012 р. М. Рудьковського обрали народним депутатом України в одномандатному виборчому окрузі № 210 (Чернігівська область) як самовисуванця.

У СПУ запевняють, що М. Рудьковський відновився в рядах СПУ близько року тому під час виборчої кампанії на минулих парламентських виборах. «Від багатьох партійців надходили пропозиції, щоб Микола Рудьковський очолив партію. Особливо ж тепер, коли він став депутатом Верховної Ради, щоб у СПУ була трибуна в парламенті. Я особисто впевнений, що Микола Миколайович допоможе повернути Соцпартію на велику політичну арену», – заявив голова Центральної контрольної комісії СПУ М. Салтановський для провідних українських ЗМІ.

На думку ж експертів, призначення М. Рудьковського головою Соціалістичної партії, як і загалом реанімація СПУ, яка протягом останніх років практично повністю випала з політичного життя України, було ініційоване партією влади з метою дискредитації КПУ і переманювання її виборців.

Тривалий час КПУ та її лідер П. Симоненко вдало балансували між різними центрами впливу. Фракція КПУ у Верховній Раді справно давала необхідні голоси як фракції БЮТ за урядом Ю. Тимошенко, так і «регіоналам» із приходом на президентський пост В. Януковича. Натомість представники комуністів отримували досить значущі посади, як, наприклад, віце-спікера парламенту для А. Мартинюка, чи очільника митної служби І. Калетника.

До певного моменту така співпраця з комуністами влаштувала Партію регіонів. Однак принципові суперечності у взаєминах двох партій з'явилися тоді, коли П. Симоненко вибився із загального політичного тренду в питанні підтримки євроінтеграційного курсу України, категорично заявляючи про його неприйнятність, тоді як і влада, і опозиція

проголосили своєю метою підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Водночас, будучи послідовними прихильниками вступу України до Митного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном, комуністи залишилися чи не єдиною політичною силою, яка є виразником інтересів проросійського електорату, зосередженого в південних та східних регіонах України. Як відомо, саме ці регіони завжди були базовими в підтримці як Партії регіонів, так і Президента В. Януковича. Тож зі зміною їх зовнішньополітичної риторики не виключено, що електорат Півдня та Сходу може переорієнтуватися на Комуністичну партію і, зокрема, на її кандидата на президентських виборах 2015 р., послабивши таким чином позиції В. Януковича.

Тож, як стверджують деякі експерти, з огляду на вичерпаність співпраці Партії регіонів із КПУ, цю політичну силу намагатимуться витіснити з загальноукраїнського політичного поля. Не виключено, що на зміну їй прийде Соціалістична партія з лояльним М. Рудьковським на чолі, яка отримає гроші й підтримку на всіх рівнях.

За інформацією джерела в парламенті, в Адміністрації Президента М. Рудьковському була дана команда публічно виступати з радикальними заявами, що дискредитують КПУ на лівому електоральному полі, у тому числі з парламентської трибуни. Спеціально для цієї мети экс-міністр транспорту очолив Соціалістичну партію України (СПУ), щоб на тлі реанімованої лівої партії мінімізувати вплив Компартії України.

Президент Центру «Український барометр» В. Небоженко, зокрема, заявив, що «Рудьковський з'явився не випадково, він взагалі не випадково щось робить. Його поява зумовлена тим, щоб якось обмежити ріст авторитету Компартії у зв'язку з переходом до ЄС, а не Митного союзу. Для цього паралельно вводиться Соціалістична партія, яка повинна забрати частину голосів у комуністів. Тобто йдеться про розкол лівого електорату, який зараз монополізувала компартія і вочевидь під вибори з'явиться нова Вітренко або “аля Вітренко” і Соцпартія – “аля Мороз”», – зазначив В. Небоженко.

Політолог, керівник Центру «Третій сектор» А. Золотарьов також припустив, що сам М. Рудьковський, хоч він далеко не

бідна людина, навряд чи б реанімував проект під назвою «Соціалістична партія України». «Скоріше за все, він отримав відмашку з вулиці Банкової на створення альтернативного Компартії лівого проекту. Тому комуністам слід очікувати посилення інформаційної війни. Зокрема, буде зроблена спроба тиражування меседжу про те, що країні потрібні правильні «ліві». Також за допомогою інформаційного закачування будуть зроблені й інші спроби реанімувати цей політичний труп під назвою СПУ», – констатував він.

При цьому А. Золотарьов підкреслив, що кандидатура М. Рудьковського на посаду лідера СПУ, який нині є народним депутатом фракції Партії регіонів, є не найбільш підходящою, оскільки до нього є дуже багато питань навіть у контексті самої Соціалістичної партії. Тому, переконаний політолог, у чесній боротьбі Соцпартії «ловити нічого» – за ними не підуть виборці, оскільки на цьому проекті позначиться як негативний імідж самої Соцпартії і метань О. Мороза між партією влади і «помаранчевими», так і негативний імідж нового лідера СПУ М. Рудьковського.

Суттєвих електоральних перспектив для Соцпартії ані на найближчих виборах, ані в середньостроковій перспективі не бачить політолог Р. Іщенко. На запитання, кому потрібна ротація і поява М. Рудьковського в цій політичній силі, Р. Іщенко відповів, що це потрібно Соціалістичній партії, тому що М. Рудьковський уже не перший рік є одним з її спонсорів, а зараз у неї їх не так багато. Тобто інтерес з боку Соцпартії зрозумілий. Інтерес же з боку М. Рудьковського можна пояснити тим, що у нас багато політиків хочуть мати свій кишеньковий партійний проект, а очолювати якусь Партію захисників вітчизни, про яку ніхто ніколи не чув, не так престижно, як Соцпартію, яка ще нещодавно була представлена у всіх парламентах.

Політолог констатує, що останнім часом Соцпартія і окремі її представники практично не виграють ніяких виборів. Очевидно, тут проблема не так в іміджі її керівників чи окремих партійців, як у практично вичерпаності політичного проекту. Тому якихось політичних перспектив у Соцпартії Р. Іщенко

не бачить, і не думає, що там щось серйозно зміниться з приходом М. Рудьковського. «Такий проект потрібен або для задоволення особистого самолюбства, або ж для того щоб на якихось виборах висуватися від імені партії. Якихось особливих перестановок я не очікую. Хіба що, може статися конфлікт з Валентиною Семенюк-Самсоненко, яка теж завжди претендувала на те, щоб стати спадкоємицею Мороза», – припускає експерт.

Сама ж В. Семенюк-Самсоненко, яка є першим заступником голови СПУ, зазначила, що зміни в керівництві партії потрібні були, щоб знайти спосіб примирення між бізнесменами – М. Рудьковським та П. Устенком, які фінансуватимуть партію. У них були особисті конфлікти», – розповіла В. Семенюк-Самсоненко.

Треба зазначити, що за прогнозами соціологів найближчим часом електоральна карта України значно зміниться. По-перше, різниця в показниках народжуваності й смертності постійно збільшує вагу голосів Заходу та Центру. Унаслідок цього на виборах 2012 р. по одному додатковому округу отримали м. Київ, Київська та Івано-Франківська області й, відповідно, на три зменшилася кількість округів на Донбасі. Вища смертність на Сході призводить до зменшення виборчих округів у цьому регіоні.

По-друге, природне зменшення кількості виборців похилого віку і досягнення 18-ліття дедалі більшою кількістю людей, народжених у незалежній Україні, зменшує підтримку лівих сил. І вже найближчі президентські та парламентські вибори за правильної стратегії відсунуть на задній план політичні сили, що обстоюють комуністично-радянську ідеологію.

Крім того, на думку директора Центру соціально-політичного проектування В. Подгорної, вдалий європейський шлях України послабить позиції проросійських політичних сил в Україні. Тому, імовірно, що фракцій Комуністичної та Соціалістичної партій у Верховній Раді наступного скликання вже не буде.

А. Рябоконт, м.л. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Энергетический аспект сирийского кризиса в публикациях СМИ

Продолжающийся уже третий год военно-политический конфликт в Сирийской Арабской Республике далек от своего завершения. Недавнее обострение конфликта, вследствие применения химического оружия, вызвало серьезное политическое обострение на международной арене. Длительные дебаты в Совете Безопасности ООН и дипломатические переговоры лидеров мировых центров влияния, в первую очередь Российской Федерации и США, позволили отложить намерения военного вмешательства со стороны США и некоторых стран Европы и Персидского Залива, добиться оценки экспертами ООН с последующим уничтожением находящегося на территории Сирии химического оружия и надеяться на возможность политико-дипломатического урегулирования сирийского конфликта на международных переговорах в Женеве, намеченных на конец ноября.

Однако многие политико-экономические факторы, как на международном уровне, так и среди конфликтующих сторон внутри Сирии, указывают на очень невысокую вероятность затихания конфликта в ближайшее время. Среди таковых следует назвать намеченные на 2014 г. выборы президента САР, финансовая и оружейная поддержка конфликтующих сторон из-за рубежа, широкое участие иностранных комбатантов в военных действиях и пр. Отдельно следует рассмотреть и аспект экономических, прежде всего энергетических, интересов глобальных игроков в сирийском конфликте.

Отметим в этом контексте, что волна т. н. «арабской весны» прокатилась практически по всему региону Ближнего Востока и Северной Африки, имеющему огромную важность с точки зрения производства и транспортировки энергоресурсов. Военная интервенция, предшествовавшая «арабской весне», со стороны стран Запада стала реальностью только в Ираке,

в той же Ливии дело ограничилось бомбардировками и активной поддержкой противостоящих режиму сил. Перевороты и массовые волнения в других странах проходили без активного военного вмешательства иностранных государств.

На первый взгляд между Сирией, с одной стороны, и Ираком и Ливией – с другой, есть существенная разница. Ирак и Ливия являются важными странами ОПЕК, и насильственное свержение правивших в этих странах режимов существенно изменило соотношение сил на мировом рынке нефти. Сирия же, хотя и не является важным мировым производителем энергоресурсов, играет чрезвычайно важную роль как перспективная для транзита страна, от которой может зависеть контроль энергоресурсов в страны ЕС и, соответственно, цены на энергоносители в мире.

В последние пять лет в Восточном Средиземноморье были обнаружены крупные месторождения углеводородов, и, прежде всего, газа. По данным предварительных геологических исследований, Левантский бассейн, расположенный вдоль берегов Сирии, Ливана, Израиля, Газы и Кипра, и Нильский бассейн на севере Египта содержат 3,5 трлн куб. м газа и 1,7 млрд баррелей нефти. В Нильском бассейне заключено 6 трлн куб. м газа и 1,8 млрд баррелей нефти. Кроме того, по специализированным агентствам прошло сообщение, что небольшая норвежская компания, которая до начала волнений проводила геологическую разведку в сирийских территориальных водах, нашла несколько перспективных участков для бурения. Наиболее важные из них расположены на участке от ливанской границы до сирийского города Банияса. По сути, у берегов Сирии возможно обнаружение крупного газонефтяного месторождения, что может повлиять на геополитику нефти. В таком случае нефтяные перспективы Сирии таковы, что, страна из малозначительного нефтяного игрока могла бы буквально в считанные годы начать добычу нефти в 300–350 млн т .

Это значит, что, во-первых, сирийские кладовые могут оказаться богаче, чем они оцениваются в настоящее время. Во-вторых, новые месторождения уже становятся объектами на-

пряженной конкурентной борьбы, в которой уже готовы участвовать мировые энергетические гиганты. В-третьих, они же еще больше обостряют борьбу за пути их доставки потребителям, в первую очередь в европейские страны.

Переплетение существующих, а еще больше проектируемых газопроводов представляет собой особый интерес. Геополитические проблемы, связанные с добычей, транспортировкой и использованием природного газа, пожалуй, как ни одна другая тема, находятся в поле зрения экспертов. По их оценкам, важным вопросом будущего является то, пойдут ли трубопроводы в направлении Европы по географическим параллелям, из Ирана и Ирака на средиземноморское побережье Сирии, или же возобладает меридиальное направление за счет поставок энергоресурсов из Катара и Саудовской Аравии через Сирию и Турцию.

25 июня 2011 г. в иранском портовом городе Бушер был подписан Меморандум о взаимопонимании, посвященный строительству газопровода с иранского газового месторождения «Ассалуе» через Ирак и Сирию. Газопровод стоимостью строительства 10 млрд дол. был ориентировочно распределен между Ираком, Сирией и Ливаном. Его длина должна составить 1500 км от Ассалуэха на крупнейшем в мире газовом месторождении Северный купол – Южный Парс (поделено между Катаром и Ираном, мораторий на разработку которого заканчивается в 2014 г.) до Дамаска. По территории Ирана протяженность газопровода составит 225 км, Ирака – около 500 км, Сирии – 500–700 км. Предполагалось, что размер инвестиционных вложений в проект составит порядка 10 млрд дол. Через подводную ветку было предложено протянуть его до Греции, а оттуда – на рынки Европы. Названный «Исламским газопроводом», он должен был дополняться экспортом сжиженного природного газа (СПГ) из сирийских портов на Средиземном море, среди которых основные – Латакия и Тартус (стоит вспомнить и о том, что Россия взяла порт Тартус в аренду и построила там военно-морскую базу). Трубопровод должен был войти в строй в период между 2014 и 2016 г. Его проектная мощность – 110 млн. куб. м газа в сутки (40 млрд куб. м в год).

О своих потребностях в иранском газе ранее заявили Ирак (25–30 млн куб. м в сутки), Сирия (20–25 млн куб. м), Ливан (5–7 млн куб. м до 2020 г.), интерес проявляла и Иордания. Понятно, что в сложившихся условиях глубокого военно-политического конфликта этот проект дальше протокола о намерениях не уйдет – и Иран, и Сирия находятся под режимом международных санкций, но проект все-таки заявлен.

Эксперты полагают, что этот проект мог бы стать альтернативой продвигаемому Евросоюзом газопроводу Nabucco (планируемая мощность 30 млрд куб. м газа в год), который не имеет достаточной сырьевой базы. Nabucco хотели проложить из Ирака, Азербайджана и Туркмении через территорию Турции.

Первоначально Иран также рассматривался в качестве ресурсной базы, но позднее был исключен из проекта. После подписания меморандума по «Исламской магистрали» глава государственной иранской газовой компании NIGC Д. Оджи заявил, что Южный Парс с извлекаемыми запасами в 16 трлн куб. м газа – это «надежный источник поставок, что является необходимым условием строительства газопровода – условием, которого нет у Nabucco». Следует отметить, что для нужд стран Европы из этого трубопровода остается примерно 20 млрд куб. м в год, что составило бы серьезную конкуренцию 30-миллиардному Nabucco и даже более мощному по планам 63-миллиардному «Южному потоку».

Понимая, что затянувшийся проект Nabucco, как и весь Южный коридор, обеспеченные пока запасами одного лишь Азербайджана, никак не смогут уравновесить российские поставки в Европу или сделать экономически бессмысленным строительство «Южного потока», заинтересованные страны Запада торопятся заместить недостающие объемы ресурсами стран Персидского залива. Проект трубопровода Nabucco из восточной части Турции в Австрию застопорился по причине недостаточности имеющегося для него газа. Именно в этом контексте был выдвинут проект нового трубопровода для катарского газа. В 2009 г., во время визита эмира Катара шейха Хамада Аль Тани в Турцию, была достигнута договоренность

о строительстве трубопровода и его присоединении к Nabucco в Турции. Он должен начаться в Катаре и пройти через Саудовскую Аравию, Иорданию и Сирию, дойдя до Турции, откуда ему открывается дорога в Европу. Сирия в таком аспекте оказывается важным звеном на этом пути.

Для Сирии появление иранского газопровода на предполагаемых условиях было бы более выгодным проектом, чем короткая ветка газопровода из Катара (где главным транзитером является Турция), пролегающая по ее территории. Сирия – это важный элемент обоих газопроводов, как из Ирана, так и из Катара. Для катарского сегодня она является пробкой, иранский остается пока в проекте. И отнюдь не выгодным данный проект есть для союзных США и некоторым странам ЕС поставщиков газа в Персидском заливе (Катар, Саудовская Аравия), а также для претендующей на роль важного мирового транзитера Турции. Данное противоречие усиливается тем, что газовое месторождение «Южный Парс» находится на границе в Персидском заливе между шиитским Ираном и суннитским Катаром. При этом Катар, несопоставимый по мощи с Ираном, активно использует свою связь с военным присутствием США и НАТО в Персидском заливе.

На территории Катара находятся один из командных узлов Центрального командования ВС США, штаб-квартиры Главного командования ВВС США, экспедиционной авиагруппы № 83 ВВС Великобритании и 379-го экспедиционного авиакрыла ВВС США. Катар имеет иные планы в отношении своей доли в месторождении «Южный Парс», не стремясь учитывать интересы Ирана, Сирии и Ирака для объединения усилий. Он отнюдь не заинтересован в успехе газопровода Иран – Ирак – Сирия, который будет полностью независим от транзитных маршрутов Катара или Турции, ведущих в страны ЕС. В действительности Катар делает все возможное, чтобы сорвать строительство газопровода, вплоть до вооружения «оппозиционных» бойцов в Сирии, многие из которых прибывают из Саудовской Аравии, Пакистана, Ливии. Пропаганда суннитских государств также смотрит на «Исламскую магистраль» под углом зрения межконфессиональных

противоречий в арабском мире, рассматривая ее как «шиитский газопровод из шиитского Ирана через территорию Ирака с шиитским большинством и по территории дружественной к шиитам Сирии алавитам Аль-Асада».

Решимость Катара в какой-то степени подпитывается открытием в 2011 г. сирийскими геологоразведочными компаниями собственной крупной газоносной провинции рядом с ливанской границей, недалеко от арендуемого Россией порта Тартус в сирийской части Средиземного моря и обнаружением значительных месторождений в районе г. Хомс. По предварительным оценкам, эти открытия должны существенно увеличить запасы природного газа в стране, до сих пор исчислявшиеся 284 млрд куб. м. То, что экспорт сирийского или иранского газа в ЕС мог бы проходить через связанный с Россией порт Тартус, также не устраивает Катар.

Отказ сирийского руководство стать транзитером для газа Катара и Саудовской Аравии и стал, по некоторым оценкам, механизмом, запустившим острую фазу кризиса. Если арабские нефтедобывающие державы не проведут газопровод от Персидского залива до сирийского побережья с выходом на европейский рынок, то через полтора десятка лет это может обернуться серьезными политическими и экономическими проблемами. Президент Сирии Б. Асад предпочел проекту катарского газопровода газопровод из Ирана и не раз заявлял, что одним из главных партнеров для газовых работ на Сирийском шельфе видит российскую компанию «Газпром».

Арабская газета Al-Akhbar приводит информацию, согласно которой существует одобренный администрацией США план создания нового трубопровода для транспортировки катарского газа в Европу с участием Турции и Израиля. Мощность такого трубопровода не указывается, но предположительно, с учетом ресурсов газодобывающих стран Персидского залива и Восточного Средиземноморья, она может превысить и «Исламскую магистраль», и Nabucco, бросая прямой вызов российскому «Южному потоку». Основным разработчиком данного проекта является «уполномоченный по газовым вопросам в Леванте», член «Комитета по сирийскому кризису»

в США Ф. Хофф. Этот предполагаемый новый газопровод должен начаться в Катаре, пересечь саудовскую территорию, затем территорию Иордании, обойти стороной шиитский Ирак и достичь Сирии. В районе г. Хомс трубопровод должен разветвиться в трех направлениях – Латакии на сирийском побережье, Триполи на севере Ливана и Турции. Хомс, где тоже есть запасы углеводородов, является «главным перекрестком проекта», и ничего удивительного, что именно в окрестностях этого города и «ключа» от него – города Эль-Кусейра давно ведутся самые ожесточенные бои.

Участки сирийской территории, где проявляют наибольшую активность отряды мятежников, пользующиеся поддержкой США, Катара и Турции, то есть север, Хомс и окрестности Дамаска, совпадают с маршрутом, по которому газопровод должен пройти к Турции и ливанскому г. Триполи. Сравнение карты боевых действий с картой маршрута катарского трубопровода указывает на связь между вооруженной активностью и желанием контролировать эти сирийские территории. Западные союзники Катара стремятся достичь трех целей: «избавиться от российской газовой монополии в Европе; освободить Турцию от ее зависимости от иранского газа; предоставить Израилю возможность экспортировать свой газ в Европу по наземному маршруту и по меньшей стоимости».

Как указал аналитик *Asia Times* П. Эскобар, эмир Катара, по-видимому, заключил сделку с «Братьями-мусульманами», по которой он поддерживает их международную экспансию в обмен на пакт о мире внутри Катара. Режим «Братев-мусульман» в Иордании и в Сирии, поддерживаемый Катаром, изменит геополитику мирового газового рынка в пользу Катара и во вред интересам России, Сирии, Ирана и Ирака. Это также станет сокрушительным ударом по Китаю.

По его мнению, война против Сирии и нацелена на проталкивание катарского проекта, а также на срыв газового соглашения между Тегераном, Багдадом и Дамаском, реализация которого из-за военных действий неоднократно приостанавливалась, но в феврале 2013 г. Ирак заявил о готовности подписать рамочное соглашение, окончательно узаконивающее

строительство газопровода. Примечательно, что после этого на поддержку Б. Асада стали прибывать все новые группы иракских шиитов, накопивших, по признанию *The Washington Post*, «немалый боевой опыт» в противостоянии с американцами в своей стране. Вместе с бойцами из ливанской «Хизбаллы» они составляют все более серьезную силу.

Любопытной является позиция и интересы США в этом энергетическом вопросе. Кроме того, что поддерживая и продвигая интерес своего союзника (Катар) они получают часть контроля за энергопоставками на европейские рынки, формально они остаются в проигрыше: катарский газ на рынках Европы будет конкурировать в том числе и с предполагаемым американским. Но ситуация выглядит несколько иначе, если ее оценить в более длительной динамике. Дело в том, что США и страны Евросоюза далеко продвинулись в формировании общей Зоны свободной торговли и этот аспект существенно меняет угол зрения. Американский газ, продолжая конкурировать в Европе с катарским, российским и алжирским, за счет будущих преференций от создания Зоны свободной торговли практически может быть приравнен к европейскому, то есть получить преимущества перед конкурентами.

Важным энергетическим игроком в регионе является и Саудовская Аравия. Накануне международного обострения в сирийском вопросе президент РФ В. Путин принял принца Саудовской Аравии, секретаря Совета Безопасности, главу общей разведки СА Бандара Бен Султана по просьбе саудовской стороны. Визит был неформальным и официальные СМИ как РФ, так и СА комментировали его итоги скупно: «обсуждался широкий круг вопросов двусторонних отношений, обстановка на Ближнем Востоке и в Северной Африке».

Правда затем появились довольно любопытные подробности, рассказанные ливанским телеканалом *Al Mayadeen* и агентством *Reuters*, опубликованные ливанской газетой *As-Safir* и британским изданием *Telegraf*.

Судя по этой информации, визит принца Бандара состоялся по инициативе Эр-Рияда после того, как саудовцы взяли руководство сирийской проблемой в свои руки. И он демонст-

рирует, как глубоко Эр-Рияд разочарован в подходе президента США Б. Обамы к сирийскому кризису, в том числе из-за его колебаний в отношении военного вмешательства. Появление в Москве саудовского принца было вызвано стремлением ослабить региональную роль Ирана, а также проверить, насколько гибкой является позиция России в отношении Сирии. Кроме того, это была попытка повлиять в Москве на политическую поддержку и объемы продаж российского оружия Ирану и Сирии. В обмен Саудовская Аравия выразила готовность стать альтернативным потребителем российских вооружений, содействовать более углубленному сотрудничеству между РФ и Организацией стран-экспортеров нефти (ОПЕК), а также оказывать содействие в обеспечении безопасности накануне и во время проведения Олимпийских игр в Сочи-2014.

Однако, как отмечают СМИ, инициативы саудовской делегации получили в Москве отказ. Для России Сирия имеет колоссальное стратегическое значение, поскольку она пытается не допустить того, чтобы страны Персидского залива стали еще более серьезной альтернативой для «Газпрома» на европейском энергетическом рынке. Если Россия потеряет свое влияние в Сирии, то результатом этого может стать потеря российским газовым гигантом «Газпром» своих рынков серьезным конкурентам из стран Залива. Потому главной задачей внешней политики России на Ближнем Востоке в обозримом будущем станет не допущение уничтожения нынешней власти Сирии и «демократизации» по сходному сценарию еще одного важного в энергетическом плане государства – Алжира.

Впрочем, исходя из накала информационных войн вокруг сирийского вопроса, данные публикации следует оценивать с осторожностью: с одной стороны, они базируются на информации от якобы анонимных, но высокопоставленных источников, почему-то пожелавших предать публичности вполне конфиденциальные вещи, а с другой – факт визита высокопоставленного саудовского чиновника, незадолго до радикального обострения сирийского кризиса, подтвержден.

Что касается влияния развивающихся событий в самой Сирии и вокруг нее на мировые цены на энергоносители, то,

по мнению многих экспертов, на сегодняшний день оно не является существенным. До активной фазы конфликта Сирия имела очень скромные объемы добычи нефти, на нее приходилось всего лишь 0,2 % ее мировой добычи. В настоящее время она вообще перестала поставлять нефть на внешний рынок. То есть, по мнению аналитиков, при благоприятном развитии событий, если очаг военных действий не выйдет широко за пределы Сирии, влияние «сирийского фактора» на мировую конъюнктуру энергетических рынков будет ничтожно мало. С другой стороны, если вступит в действие сценарий разрастания конфликта, при котором события в Сирии дестабилизируют ситуацию во всем регионе Ближнего Востока, то это уже будет серьезной угрозой для мирового рынка, поскольку на этот регион приходится около трети мировой добычи энергоносителей. Именно развитие подобного сценария закладывали в свой прогноз аналитики французского банка Societe Generale, согласно которому цена на сырую нефть марки Brent из-за ситуации вокруг Сирии может взлететь до 150 дол. за баррель

По оценкам других аналитиков, мировые цены на нефть действительно могут повыситься, но ценовой эффект будет минимальным и относительно кратковременным. Минимальным он будет потому, что нефтяные цены, по мнению экспертов рынка, и сейчас держатся на высоком уровне. Они подрастут, но не намного и вряд ли дотянут до планки 150 дол. и превысят исторический максимум 2008 г. А главное – продержатся на взлете недолго. Имеется опыт военных действий против Ирака, Ливии, дестабилизации внутренней ситуации в Египте. История была одна и та же: короткое повышение цен и последующее их возвращение на примерно исходные позиции. Сегодня есть достаточно много резервов для того, чтобы компенсировать возможные снижения объемов предложения энергоресурсов. Страны ОПЕК уже заявили, что если цены начнут расти, то они «отрегулируют» мировой энергетический рынок. Им не нужны запредельно высокие цены. У них есть мощные резервы нефти, которые они готовы задействовать для стабилизации цен.

Странам ОПЕК резкие взлеты цен совсем не выгодны, т. к. они создают стимулы для развития альтернативных ис-

точников енергії, підвищення ефективності енергопотреблення. Вони preferують «золоту середину», а нинішній рівень цін навіть декілька вище цієї «золотой середини».

С другої сторони, не вигідні будь-які різкі рухи на будь-якому (не тільки нафтовому) ринку і для більшості серйозних споживачів енергоресурсів з країн ЄС, адже сьогодні розростання конфлікту може зіграти роль детонатора, який спровокує різке углублення кризових явищ в економіці багатьох країн. Отже, країни Європи, багато з яких знаходяться в стані важкого боргового кризи, керуючись економічними інтересами, повинні робити все можливе для протидії ескаляції кризи.

В подібній же площині лежать і економіко-політичні інтереси України, присутні, хоча і не являючись впливовим фактором в ближньосхідному регіоні, по відношенню до розвитку ситуації навколо Сирії. В відношенню до короткотермінової перспективи, стосуються цін на ринку енергоресурсів, для України вигідним є, як мінімум, недопущення ескаляції і вибухання за межі Сирії воєнно-політичного конфлікту. В довготермінової ж відношенню, для України вигідним є згасання конфлікту, стабілізація і відродження економічної активності в Сирії (в тому числі і в енергетико-логістичній), що дозволило б оцінити економічну і технічну цільовість диверсифікації джерел енергоресурсів від перспективних ближньосхідних виробників.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак під час зустрічі з міністром закордонних справ Республіки Болгарія К. Вігеніним підкреслив, що український і болгарський народи пов'язують давні традиції дружби, спільні сторінки історії, а також мовна й культурна близькість. Керівник парламенту також зазначив, що взаємні візити дадуть поштовх до активізації нашого співробітництва та визначення

перспективних напрямів подальшої співпраці. Він передав подяку голові Народних Зборів Болгарії М. Мікову за запрошення здійснити офіційний візит до Болгарії.

Сторони обговорили питання активізації двостороннього співробітництва, зокрема міжпарламентську складову, питання торговельно-економічної та культурно-гуманітарної співпраці.

Голова Верховної Ради назвав міжпарламентське співробітництво важливою складовою політичного діалогу, відзначивши значну роль парламентських груп дружби в інтенсифікації і подальшому розвитку міжпарламентських контактів. Він повідомив, що у Верховній Раді України функціонує така група у складі 33 народних депутатів України.

В. Рибак подякував керівництву Болгарії за послідовну підтримку європейського курсу України, висловивши сподівання на підписання Угоди про асоціацію під час саміту у Вільнюсі. Водночас, за його словами, для українського суспільства особливо важливою є подальша підтримка в питанні лібералізації Євросоюзом візового режиму з Україною.

Керівник парламенту наголосив на значній увазі, яку Україна приділяє економічній складовій українсько-болгарських відносин. «У наших спільних інтересах докласти максимальних зусиль для нарощування обсягів товарообігу, – сказав він. – Це означає, що нам потрібно ефективніше використовувати наявний потенціал».

К. Вігенін у свою чергу наголосив, що у відносинах між Україною і Болгарією немає жодного гострого питання. На його переконання, існуючий потенціал у міжпарламентських, торговельно-економічних і культурно-гуманітарних взаєминах потрібно використовувати в повному обсязі.

Міністр закордонних справ Республіки Болгарія подякував українській стороні за шанобливе ставлення до болгарської спільноти на території України, що, за його словами, є «прикладом для інших країн». К. Вігенін запевнив, що його країна підтримує Україну на шляху до євроінтеграції, і запросив В. Рибаків відвідати Республіку Болгарія з офіційним візитом (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 8.11).

Інформація про підсумки пленарної роботи Верховної Ради України за період з 5 по 8 листопада 2013 р.

Відбулося п'ять пленарних засідань Верховної Ради України. Розглянуто 26 питань порядку денного.

За результатами розгляду:

- прийнято шість законів і п'ять постанов;
- шість законопроектів і два проекти постанов прийнято за основу;
- один законопроект направлено до комітету для підготовки на повторне перше читання;
- 10 законопроектів і два проекти постанов відхилено.

Проголошено 512 депутатських запитів (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).*** – 2013. – 8.11).

Верховна Рада України прийняла за основу президентський законопроект про прокуратуру, передає кореспондент УНН. «За» ухвалу документа за основу висловилося 286 народних депутатів.

Головна новація закону – ліквідація функції загального нагляду прокуратури. Крім того, законопроектом передбачається реформування системи органів прокуратури, зокрема пропонується ліквідувати спеціалізовані прокуратури (транспортні, природоохоронні та ін.).

Прокурори зможуть представляти інтереси тільки неповнолітніх чи не недієздатних осіб у цивільному, адміністративному й господарському процесі.

Зазначимо, що президентський законопроект про прокуратуру є одним з тих законопроектів, які мають вирішити питання Ю. Тимошенко (***Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>).*** – 2013. – 8.11).

Верховна Рада України підтримала створення робочої групи з формування узгодженого законопроекту про

лікування ув'язнених за кордоном, повідомляє кореспондент УНН. Після того як спікер ВР В. Рибак оголосив голосування з цього питання, за створення групи проголосувало 289 депутатів. Також В. Рибак перед голосуванням повідомив, що група буде створена на пропорційній основі. Тому керівникам фракцій і позафракційним депутатам слід якомога швидше оголосити свої пропозиції щодо складу робочої групи.

Нагадаємо, представники Партії регіонів запропонували створити робочу групу з формування узгодженого законопроекту про лікування ув'язнених за кордоном, який підпишуть лідери всіх фракцій, а в опозиції наголосили на готовності підтримати створення згаданої робочої групи.

Як зазначила нардеп від ПР І. Богословська, «для того щоб ми мали прийнятий в остаточному вигляді законопроект про лікування засуджених за кордоном», потрібно терміново створити парламентську робочу групу, яка розробить кінцевий варіант законопроекту.

У свою чергу перший заступник лідера партії «Батьківщина» О. Турчинов наголосив, що опозиція готова підтримати створення відповідної робочої групи. «Я переконаний, що така робоча група прийме і політично, і юридично правильне виважене рішення і ми зможемо з вами у вівторок проголосувати за основу і в цілому закони, на яких наполягає ЄС», – підкреслив він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 8.11).

Робоча група, яка займається розробкою законопроекту про лікування ув'язнених за кордоном, хоче розробити єдиний законопроект на основі п'яти раніше запропонованих. За це рішення проголосували всі 13 членів робочої групи, повідомляє державне агентство «Укрінформ».

«Вирішено взяти до роботи чотири законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді, – Лабунської, Міщенко, Яценюка – Кличка – Тягнибока, Купчака та останній, п'ятий законопроект, поданий опозицією і не зареєстрований наразі в парламенті», – зазначив голова робочої групи Г. Васильєв.

На засіданні представники опозиції категорично виступили проти того, що для лікування за кордоном Ю. Тимошенко має виплачувати збитки. «Не можна брати гроші з Ю. Тимошенко за лікування», – зазначив представник «Батьківщини» А. Кожем'якін.

У свою чергу представник Партії регіонів І. Богословська роздала всім присутнім анкету, у якій прописані пункти закону про лікування ув'язнених, і запропонувала всім позначити плюсом чи мінусом, чи погоджуються вони з висловленими пропозиціями. На основі цих відповідей, за словами І. Богословської, і треба створити новий законопроект. «Це й буде консенсусом», – сказала депутатка.

Наразі робоча група узгоджує питання щодо цієї анкети. У таблиці 12 пунктів. На основі розгляду цих пунктів, зокрема, і буде створюватися новий законопроект (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/11/7001922>). – 2013. – 11.11).

Засідання Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності не відбулося через відсутність кворуму. Про це повідомив кореспондент «Української правди».

Засідання у понеділок, 11 листопада, проігнорували всі представники Партії регіонів, крім В. Журавського, який прийшов, але не зареєструвався.

Таким чином комітет не зміг ухвалити жодного рішення, через що провладна частина комітету знову отримала звинувачення від опозиціонерів у намаганнях зірвати саміт у Вільнюсі. Зокрема, під час обговорення закону про реформування прокуратури В. Журавський нагадав, що законопроект не витримав термін, який має пройти від першого до другого читання.

На репліку А. Яценюка, що Верховна Рада призначила позачергове засідання на середу, В. Журавський відповів, що «то було інше рішення». «Ви реалізуєте сценарій по зриву саміту у Вільнюсі», – відповів на це А. Яценюк. Пізніше він додав, що опозиція все-одно прийде на засідання у середу.

«Ми прийдемо з чітким порядком дня. У нас є законопроекти, які дадуть змогу надати Ю. Тимошенко медичну допомогу, ми вважаємо, що до середини комітет повинен дати правки до закону про прокуратуру й проголосувати його в другому читанні, і до закону про вибори. Ми готові голосувати за три законопроекти», – пояснив А. Яценюк.

Нагадаємо, 11 листопада «регіонал» В. Олійник заявляв, що члени ПР не прийдуть на засідання комітету (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/11/7001906>)). – 2013. – 11.11).

УДАР **требуєт, чтобы на внеочередное заседание парламента 13 ноября, где будут рассматривать ключевые для подписания Соглашения об ассоциации с ЕС законопроекты, пришел президент В. Янукович.** Об этом сообщили в пресс-службе политической партии УДАР В. Кличко.

«Должен наконец наступить момент истины. Если у Президента на самом деле есть воля и стремление к подписанию Соглашения об ассоциации Украины с ЕС, он должен присутствовать при принятии законопроектов, необходимых для выполнения основных критериев ЕС, и засвидетельствовать свою поддержку курса на евроинтеграцию, – подчеркнул лидер УДАРа В. Кличко. – Президент же нашел время, чтобы посетить Москву и встретиться с российским коллегой В. Путиным накануне саммита в Вильнюсе. В украинском парламенте 13 ноября будут решаться важнейшие вопросы для успешного результата саммита и реализации европейских стремлений Украины. Поэтому, считаю, что В. Янукович должен найти время, чтобы продемонстрировать украинскому обществу свои истинные намерения относительно будущего Украины, а фракции Партии регионов – позицию относительно голосования за ключевой на сегодня законопроект, которого ожидает европейская сторона, – о решении вопроса Ю. Тимошенко», – отметил В. Кличко.

В УДАРе считают, что присутствие Президента В. Януковича на внеочередном заседании парламента 13 ноября моби-

лизуєт провластную фракцію и покажет истинные намерения украинской власти относительно декларируемого ею курса на европейскую интеграцию Украины (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 9.11).

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення зміни до п. 1 розд. VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Законопроект (реєстр. № 3266) пропонується перенести з 1 січня 2014 р. на 1 січня 2015 р. термін набрання чинності положеннями Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо впровадження посвідчення застрахованої особи в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Під час обговорення члени комітету зазначали, що перенесення впровадження посвідчення застрахованої особи з 1 січня 2014 р. на 1 січня 2015 р. є доцільним, оскільки дефіцит коштів соціального страхування, зокрема пенсійного, потребує ретельного економічного обґрунтування стосовно реальних термінів запровадження посвідчень застрахованих осіб або можливостей його поетапного запровадження за окремими віковими групами чи за наявними свідоцтвами соціального страхування.

Народні депутати підтримали законопроект, прийняття якого дасть можливість врегулювати питання щодо впровадження спеціального документа у вигляді електронної смарт-картки з візуальними персоніфікованими ознаками, який забезпечує документування, збереження і використання індивідуальної інформації про набуті застрахованою особою права у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.11).

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму за матеріалами Рахункової палати України розглянув питання про результати аудиту ефективності використання коштів Державного бюджету, виділених Державній служби молоді та спорту України у 2012 р. та I кварталі 2013 р.

Під час обговорення члени комітету зазначили, зокрема, що результати аудиту Рахункової палати «виявили не лише окремі недоліки в діяльності Держмолодьспорту, а системні помилки в процесі підготовки складу й резерву національних команд і забезпечення їх участі в міжнародних змаганнях». Народні депутати наголосили також, що сьогодні необхідно посилити матеріально-технічне і фінансове забезпечення дитячо-юнацьких спортивних шкіл, шкіл вищої спортивної майстерності.

Комітет також підтримав ряд рекомендацій Міністерству молоді та спорту України, серед яких:

- до 1 січня 2014 р. затвердити Положення про національні збірні команди України;
- забезпечити першочергове залучення існуючої мережі баз олімпійської підготовки для навчально-тренувальних зборів;
- посилити соціальний захист спортсменів збірних команд України та їх тренерів (у частини обов'язкового державного страхування спортсменів вищих категорій і виплати винагород спортсменам-призерам і чемпіонам міжнародних змагань з неолімпійських видів спорту);
- внести на розгляд уряду пропозиції щодо змін до переліку центральних спортивних шкіл вищої спортивної майстерності, видатки на утримання яких здійснюються з державного бюджету;
- посилити контроль за станом виконання спортивних заходів, включених до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів України на відповідний рік (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.11).*

Комітет з питань промислової та інвестиційної політики підтримує проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо безпечності харчових продуктів».

Законопроектом (реєстр. № 3102) передбачається внесення змін до 13 законодавчих актів України, які стосуються здійснення повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері безпечності харчових продуктів, у тому числі державного контролю. Також уточнюються терміни та їх визначення, передбачені Законом України «Про безпечність та якість харчових продуктів», зокрема із системи санітарних заходів пропонується вилучити процедури державної ветеринарно-санітарної та санітарно-епідеміологічної експертизи і запровадити заходи «простежуваності», «державної реєстрації об'єктів санітарних заходів». Встановлюються вимоги до маркування харчових продуктів, до гігієни приміщень, транспортних засобів, гігієни під час поводження з харчовими продуктами й постачання води, до особистої гігієни персоналу потужностей і харчових продуктів тощо.

Відповідно до пояснювальної записки, метою проекту, зокрема, є перерозподіл повноважень між центральними органами виконавчої влади (Міністерством аграрної політики та продовольства й Міністерством охорони здоров'я, Державною ветеринарною та фітосанітарною службою України й Державною санітарно-епідеміологічною службою України) щодо формування політики та здійснення державного нагляду у сфері безпечності та якості харчових продуктів (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).*** – 2013. – 11.11).

У січні – вересні 2013 р. до Верховної Ради України надійшло 71,2 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян, що на 952 звернення менше порівняно з аналогічним періодом минулого року. За даними відділу з питань звернень громадян апарату Верховної Ради, протягом цього періоду комітетами

та Спеціальною контрольною комісією Верховної Ради з питань приватизації опрацьовано 18,8 тис. листів (що на 3,3 тис. більше аналогічного показника минулого року). Депутатськими фракціями у Верховній Раді опрацьовано понад 7 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян.

За цей період до керівництва парламенту звернулося 729 осіб, з них до Голови Верховної Ради В. Рибака – 339 осіб.

У структурних підрозділах апарату Верховної Ради опрацьовано 45,5 тис. звернень громадян, з яких майже 44 тис. розглянуто у відділі з питань звернень громадян.

Упродовж січня – вересня 2013 р. на особистому прийомі у Верховній Раді відвідувачі подали 10,3 тис. пропозицій, заяв і скарг, у тому числі парламентськими комітетами прийнято 2,4 тис. звернень, депутатськими фракціями – майже 1,4 тис. звернень громадян (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.11*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович підписав закони:

– Закон України № 641-VII «Про внесення зміни до статті 28 Закону України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” щодо отримання інформації співвласниками багатоквартирного будинку»;

– Закон України № 657-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо обліку та реєстрації платників податків та удосконалення деяких положень» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 8.11*).

Україна здатна відстоювати свої національні інтереси, наголошує Президент В. Янукович. Про це глава держави сказав під час зустрічі з діячами культури та мистецтв.

За його словами, Україна дедалі більше заслуговує на визнання у світі. «Взяти спорт, мистецтво, економіку – нас поча-

ли у світі визнавати, з нами почали рахуватися», – підкреслив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Під час зустрічі з Президентом України В. Януковичем діячі культури та мистецтв висловили пропозиції щодо подальшого розвитку гуманітарного простору країни. Митці також поділилися думками щодо вирішення проблем в українській культурі.

Генеральний директор, художній керівник Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки А. Авдієвський подякував главі держави за підтримку художніх колективів країни.

У свою чергу художній керівник Національної опери України М. Скорик вдячний Президенту за підтримку української мови. За його словами, Національна опера також готується до святкування ювілею Кобзаря.

Генеральний директор, художній керівник Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки М. Резнікович звернувся до глави держави з проханням провести під патронатом Президента гастролі Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка та Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки великими містами України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Вимоги Міжнародного валютного фонду щодо підвищення цін на природний газ для населення за жодних обставин не можуть бути прийняті. На цьому наголосив Президент України В. Янукович під час зустрічі з діячами культури та мистецтв.

«Вимоги МВФ щодо підвищення цін на газ для населення за жодних обставин не будуть прийняті. Ми ніколи не допустимо кроків, від яких будуть страждати люди і які негативним

чином вплинуть на матеріальний стан населення», – наголосив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Пенсії громадян України наступного року будуть не меншими 1 тис. грн. На цьому наголосив Президент України В. Янукович під час зустрічі з діячами культури та мистецтв.

За словами Президента, сьогодні в Україні 1,5 млн громадян отримують пенсію, розмір якої нижчий 1 тис. грн, тоді як у 2010 р. таку пенсію отримували близько 6 млн громадян.

В. Янукович підкреслив, що за останні три з половиною роки пенсії в Україні збільшено на 42 % (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Наступний рік стане роком завершення будівництва перинатальних центрів, які запрацюють в усіх регіонах нашої держави. Про це заявив Президент України В. Янукович під час зустрічі з діячами культури та мистецтв.

Він нагадав, що реалізація проекту «Нове життя – нова якість охорони материнства і дитинства» розпочато у 2010 р. в чотирьох пілотних містах задля подолання високої смертності серед новонароджених і породіль. «Мета була, по-перше, нічого не зруйнувати, але нове побудувати й подивитися, як воно працюватиме», – сказав він.

Президент підкреслив, що не зважаючи на те, що такі центри працюють ще не на всій території держави, уже спостерігаються позитивні результати. Так, за його словами, «ситуація значно покращується, знижується смертність і серед дітей, і серед матерів». «Серед дітей смертність впала на 24 %, серед матерів – на 45 %, – констатував глава держави. – У тих регіонах, де центри вже працюють, люди дуже задоволені» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Реалізація євроінтеграційних прагнень України сприятиме підвищенню рівня життя в нашій державі. Про це заявив Президент України В. Янукович під час зустрічі з діячами культури та мистецтва.

«Питання євроінтеграції – це наше домашнє завдання. Ми повинні перебудувати країну таким чином, щоб вона відповідала кращим критеріям якості життя, які сьогодні є у світі. Ми їх повинні визначити й ми повинні до них прагнути», – наголосив В. Янукович.

За його словами, механізмом досягнення цього є реалізація реформ у різних сферах. «Ми повинні закласти основу реформування відповідних напрямів життєдіяльності нашої країни», – сказав Президент, зауваживши, що модернізація має відбуватися постійно.

На переконання В. Януковича, на шляху реформування країни вже багато зроблено, зокрема вдосконалюється законодавство у сфері захисту прав людини. Також триває робота зі створення сприятливих умов для розвитку економіки.

Говорячи про реалізацію програми економічних реформ, глава держави звернув увагу на важливість ухвалення відповідних законів і належного фінансування запланованих програм (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).*** – 2013. – 8.11).

Забезпечення належних умов для ведення бізнесу в Україні є запорукою притоку інвестицій до нашої держави. Таке переконання Президент України В. Янукович висловив під час зустрічі з діячами культури та мистецтва.

Глава держави підкреслив, що у світі триває жорстка боротьба між державами за отримання інвестицій. «Країни, які створюють кращі умови ведення бізнесу, більше отримують інвестицій, швидше розвиваються, мають кращу економіку; обсяги ВВП на душу населення зростають і зростає якість життя людей», – констатував Президент. В. Янукович зазначив, що закон про державно-приватне партнерство як

механізм співпраці підприємців і держави сприяв підвищенню соціальної відповідальності бізнесу, зокрема в частині розвитку інфраструктури населених пунктів, реконструкції та будівництва навчальних закладів, медичних установ. «Бізнес повинен бути соціально відповідальним. Ви бачите, скільки прикладів зараз, коли бізнес має угоди з місцевими органами влади», – сказав Президент.

За словами глави держави, значні кошти вкладаються підприємцями і в реалізацію національних проектів. «Ми залучаємо бізнес, і великий бізнес вкладає гроші в національні проекти», – сказав В. Янукович.

Як вдалий приклад такої співпраці він назвав участь підприємців у реалізації медичної реформи. Ідеться про участь у програмі «Нове життя – нова якість охорони материнства і дитинства», будівництві медичних закладів, закупівлі спеціалізованих автомобілів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 8.11).

Судова гілка влади має бути незалежною, і саме на це спрямована реформа у правовій сфері, зазначає Президент України В. Янукович.

«Ця реформа спрямована на те, щоб на судову гілку влади не було ніякого впливу, щоб судова гілка влади працювала виключно за законами України», – сказав глава держави під час зустрічі з діячами культури та мистецтва.

Він зазначив, що реформа передбачає захист прав кожної людини, справедливе правосуддя. «Сьогодні впорядкована вже судова система. Сьогодні, ви знаєте, створені спеціалізовані суди. Сьогодні немає вже подвійної касації, так як вона була раніше. Сьогодні є вищі суди», – підкреслив Президент.

Важливою складовою правової реформи глава держави назвав ухвалення у 2012 р. нового Кримінального процесуального кодексу, над яким працювали українські фахівці, фахівці Ради Європи і Венеціанської комісії. «Рада Європи і Венеціанська комісія вважають, що Кримінальний процесу-

альний кодекс України – один з кращих у Європі», – констатував В. Янукович. Президент також додав, що для імплементації цього документа вже розроблено закон про прокуратуру, прийнято закон про адвокатуру. На часі створення незалежного слідчого комітету. «Слідчі органи будуть зібрані в один слідчий державний орган, і жодна з правоохоронних систем уже не матиме цих функцій», – повідомив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Президент України В. Янукович переконаний у необхідності проведення роз'яснювальної роботи представниками органів державної влади щодо своєї діяльності.

«Нам треба проводити величезну роз'яснювальну роботу. Нам треба проводити цю роботу таким чином, щоб показати приклади, як це в нас робиться, у нашій країні, як це в інших країнах. До чого приводять реформи і що після реформ змінюється на краще», – сказав глава держави під час зустрічі з діячами культури та мистецтв.

На переконання В. Януковича, таке інформування сприятиме кращому розумінню тих чи інших кроків влади. «Умови треба створювати для зростання економіки, для підняття рівня життя людей постійно. Розвивати країну треба постійно. І коли люди це відчують, що йдуть зміни на краще, це людей об'єднує. Якщо не відчують – іде негативна реакція», – зазначив він.

Водночас Президент наголосив, що підхід до реалізації поставленого завдання має бути відповідальним. «Коли задекларували наміри, почали робити справу, її треба робити якісно, треба досягати тієї мети, яку ми ставили», – підкреслив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Служби «швидкої допомоги» в Україні буде оснащено автомобілями, які виготовлять вітчизняні автомобільні

підприємства, повідомив Президент України В. Янукович. «Наші підприємства вітчизняні отримали ці замовлення, і сьогодні виробництво запущено на повний хід», – сказав глава держави під час зустрічі з діячами культури та мистецтва, додавши, що «це будуть найсучасніші автомобілі». За його словами, замовлено 1, 5 тис. машин.

В. Янукович зазначив, що це замовлення – один з перших кроків на шляху оновлення автомобільного парку служб «швидкої допомоги». У перспективі, зауважив він, подальше виробництво таких спеціалізованих авто. «На наступний рік ми також будемо це робити і за два-три роки завершимо повністю. «Швидка допомога» працюватиме на належному рівні», – наголосив Президент.

Він також зазначив, що в деяких регіонах бригади «швидкої допомоги» у своїй роботі наблизилися до проголошених у контексті реалізації медичної реформи нормативів. «“Швидка допомога” вже майже працює в цих параметрах», – констатував В. Янукович.

Глава держави також додав, що приділяється увага питанню підвищення кваліфікації лікарів, їх належного матеріального та фінансового забезпечення. «Сьогодні йде навчання, сьогодні підвищена заробітна плата лікарям “швидкої допомоги”, сьогодні “швидка допомога” укомплектована ліками, необхідним обладнанням», – констатував Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 8.11).

Президент України В. Янукович наголошує на необхідності відновлення та розбудови мережі автомобільних доріг у нашій державі. «Нам треба деякі дороги будувати зовсім нові, нові шляхи. Але поки що ті шляхи старі, які є, нам треба покращити і привести їх у належний стан. А потім ми будемо будувати нові шляхи», – сказав В. Янукович під час зустрічі з діячами культури та мистецтв.

Глава держави відзначив добрий стан центральних автомобільних магістралей, які будувалися до проведення фіналь-

ної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 р. «У нас автобани більш-менш, особливо в Західній Україні. Коли ми готувались до Євро-2012, ми багато побудували автобанів», – сказав він. Особливу увагу, за словами В. Януковича, слід приділити будівництву нових автошляхів місцевого значення. «Є питання доріг, особливо в сільській місцевості», – сказав Президент. На його переконання, механізмом вирішення цієї проблеми стане реалізація Програми будівництва місцевих доріг на 2014 р. (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Президент України В. Янукович провів зустріч з головою Запорізької обласної державної адміністрації О. Пеклушенком. Як повідомив глава держави під час зустрічі, наступного року буде завершено будівництво мостових переходів у Запоріжжі. Під час зустрічі йшлося також про соціально-економічний розвиток регіону, зокрема про реальний сектор економіки. Глава держави дав ряд доручень стосовно діяльності кожного з крупних підприємств області. Крім того, В. Янукович наголосив на необхідності підтримки малого та середнього бізнесу як «привілейованого сектору економіки».

Під час зустрічі обговорено також аграрні питання. «Запорізька область цього року дала хороший результат. Ми другі за темпами приросту», – підкреслив голова Запорізької ОДА. За його словами, Президент зауважив, що прерогативою роботи місцевих органів влади є розвиток інфраструктури, створення нових робочих місць, соціальна сфера. О. Пеклушенко поінформував главу держави про перебіг реформ у сфері охорони здоров'я (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Харківщини з новим трудовим рекордом – намолотом 4 млн т зерна. «Цим визначним для Харківської області досягненням ви ще раз продемонстрували свій високий

професіоналізм і відданість хліборобській справі. Держава пишається вами і високо цінує внесок кожного трудівника до великого загальноукраїнського короваю», – ідеться у вітанні Президента (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Президент України В. Янукович привітав українську гоночну команду Team Ukraine racing with Ferrari зі здобуттям нагород першості Ferrari Challenge Europe-2013.

Президент побажав команді успіхів і перемог на шляху підкорення нових спортивних вершин. «Сподіваюся, команда й надалі здобуватиме нові перемоги у світових першостях», – зазначив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 11.11).

Прем'єр-міністр М. Азаров високо оцінив роботу Моніторингової місії Європарламенту А. Квасневського та П. Кокса, яка розпочала свою роботу в Україні у червні 2012 р., здійснивши 25 візитів до нашої країни. Про це глава уряду заявив під час зустрічі у Кабінеті Міністрів 8 листопада 2013 р.

«Ваша місія працює в Україні на запрошення керівництва України. За цей час проведена колосальна робота. Ми дуже цінуємо вашу роботу, з довірою до вас ставимось», – сказав М. Азаров під час діалогу з А. Квасневським і П. Коксом. Під час зустрічі сторони обговорили перебіг виконання Україною критеріїв, необхідних для підписання Угоди про асоціацію та всеохоплюючу зону вільної торгівлі під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада. Зокрема, обговорювався завершальний етап підготовки та ухвалення парламентом євроінтеграційних законопроектів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 8.11).

Прем'єр-міністр М. Азаров під час своєї поїздки до Донецької області поклав квіти до меморіалу «Твоїм

визволителям, Донбас» і поспілкувався з ветеранами Великої Вітчизняної війни. М. Азаров запевнив, що уряд продовжить максимальну увагу приділяти ветеранам, їх соціальному захисту, медичному обслуговуванню тощо (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2013. – 9.11).

Перехід на європейські стандарти й технічні умови в разі підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом потребує вкладень у розмірі 160 млрд євро. Про це повідомив прем'єр-міністр М. Азаров у Донецьку на конференції обласної організації Партії регіонів 9 листопада, передає «Прайм».

Він зазначив, що зона вільної торгівлі з ринком Європейського Союзу передбачає насамперед адаптацію української економіки й промисловості до тих стандартів і технічних умов, які діють на цьому ринку. «Щоб було простіше, я скажу так: відкрили кордон, повезли наші товари з нульовими митами. А що ми туди повеземо? Протягом 10–15 років ми повинні перебудувати нашу економіку, наше виробництво, щоб наші товари були конкурентними на ринку ЄС», – сказав М. Азаров.

Також він додав, що, якщо цього не буде, тоді ця зона вільної торгівлі обернеться для України колосальними економічними втратами, тому що наша держава відкриває свої кордони для висококонкурентної європейської продукції. За словами Прем'єра, невідомо, чи виживуть українські підприємства в цій ситуації. «Якщо ми зуміємо й здатні знайти колосальний фінансовий ресурс – це приблизно 160 млрд євро, якщо зуміємо досить швидко в історичному плані перебудувати свою економіку, значить, зона вільної торгівлі обернеться для нас виграшем. Ми піднінемося в конкурентному плані й станемо потужним державою», – вважає глава уряду.

Як повідомлялося, підписання Угоди про асоціацію України з ЄС передбачає створення зони вільної торгівлі.

Україна планує підписати Угоду про асоціацію на саміті Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада (*Економічна правда (www.epravda.com.ua).* – 2013. – 11.11).

Президент і уряд докладають максимум зусиль для відновлення товарообороту з Російською Федерацією. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров в Донецьку.

Він нагадав, що за останні 10 місяців поточного року товарообіг між Україною і РФ скоротився на чверть. «Відновлення товарообігу – це ключова для нас проблема, і Президент, і уряд докладають максимум зусиль для того, щоб знайти шляхи її вирішення», – відзначив Прем'єр-міністр.

Глава уряду підкреслив, що заходи, які вживав уряд щодо диверсифікації вітчизняного експорту, мають довготерміновий характер. «Усі ці заходи мають довготерміновий характер. Вони не можуть бути реалізовані в короткостроковій перспективі», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2013. – 9.11).

Українці завжди пам'ятають і пам'ятатимуть тих, хто віддав своє життя за звільнення Києва і України, за звільнення Європи від найбільшої цивілізаційної загрози за всю історію людства. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 7 листопада 2013 р.

Напередодні вся країна урочисто відзначила 70-ту річницю визволення Києва. 6 листопада 1943 р. в результаті блискавично проведеної Київської наступальної операції столицю України було звільнено від німецько-фашистських загарбників. «Ця військова операція і форсування Дніпра по праву увійшли не тільки у вітчизняну, а й у світову історію як зразок стратегічного мистецтва і водночас як символ мужності й героїзму солдатів, командирів і воєначальників», – зазначив М. Азаров.

При цьому він наголосив, що в листопаді 1943 р. не тільки радянська, а й світова преса писала, що Київ був врятований від підготовленого нацистами суцільного знищення лише завдяки рішучому наступу радянських військ. Іншого сценарію збереження міста просто не існувало. Сьогодні ми по праву пишаємося такими перлинами світової культурно-історичної

спадщини, як Києво-Печерська лавра, Софійський собор, Кирилівська церква тощо.

Прем'єр-міністр нагадав, що своїм існуванням сьогодні ці пам'ятки завдячують хоробрості та самопожертві радянських воїнів. «Визволення далось нам великою ціною, і ми шануємо всіх тих, хто поліг у цій боротьбі», – запевнив М. Азаров.

Сімдесят років тому, після успіху Київської операції, Радянська армія одне за одним звільняла міста правобережної України. Отже, нині триватиме естафета святкувань ювілеїв перемог. «Я прошу керівників регіонів і міст, куди іде ця естафета, подивитися, як достойно святкував Київ, і зробити все можливе, щоб інші міста відзначили ювілеї також з піднесенням, щоб свято відчувалось і у зразковому вигляді вулиць і площ, і в почуттях людей», – сказав Прем'єр-міністр України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 7.11).

Потенціал співробітництва України й Болгарії досить високий. Але разом з цим реальний товарооборот далеко не відповідає цьому потенціалу, наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі з міністром закордонних справ Республіки Болгарія К. Вігеніним.

Він наголосив, що Болгарія для України є не просто сусідом, Болгарія для нас – це дружня країна. «Приємно, що відновлюються наші контакти на найвищому рівні. Зокрема, ми високо оцінюємо результати зустрічі наших президентів у червні поточного року», – заявив М. Азаров.

При цьому глава українського уряду через міністра закордонних справ Болгарії передав подяку своєму болгарському колезі за запрошення відвідати з офіційним візитом Болгарію. Водночас він передав офіційний лист-запрошення відвідати Україну главі уряду Болгарії. «Користуючись нагодою, передаю запрошення своєму колезі, прем'єр-міністру Болгарії, відвідати Україну з візитом. Перекоаний, що такі взаємні візити сприятимуть зміцненню наших відносин», – зазначив Прем'єр-міністр України.

Він зокрема, зазначив, що Україна зацікавлена в болгарському ринку збуту для своїх товарів. «Україна може постачати

у вашу країну практично весь асортимент товарів. Наприклад, у нас є все для розвитку гідро-, тепло- й атомних електростанцій – весь комплекс обладнання. Можемо постачати продукцію для розвитку транспортної інфраструктури від рейок до локомотивів і вагонів, автобусів, тролейбусів і літаків. Також Україна має серйозні можливості експортувати електроенергію: останнім часом ми ввели два нові блоки та дуже потужний гідроенергетичний вузол, і зараз можемо експортувати електричну енергію як у країни ЄС, так і в Росію, що ми й робимо. Словом, Україна може постачати конкурентну продукцію за дуже прийнятними цінами», – заявив М. Азаров.

У свою чергу міністр закордонних справ Болгарії висловив готовність поглибити двостороннє співробітництво на всіх рівнях. Крім того, Болгарія активно підтримує Україну в її євроінтеграційних прагненнях. «Україна може розраховувати на Болгарію з усього кола питань щодо відносин з ЄС. У цьому контексті ми домовилися з МЗС України більш інтенсивно працювати щодо питань європейської інтеграції, де ми можемо обмінятися досвідом», – повідомив він (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 8.11).

Українські фахівці можуть допомогти Болгарії в питанні поглиблення руслу на болгарсько-румунській ділянці Дунаю. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі з міністром закордонних справ Республіки Болгарія К. Вігенінім. За його словами, для активізації вантажних перевезень між країнами потрібно насамперед поглибити русло Дунаю на болгарсько-румунській ділянці. «Ми у свій час провели роботи з поглиблення руслу своєї ділянки Дунаю. І якщо Болгарія має бажання скористатися нашим досвідом і послугами, то ми готові до співпраці. Я готовий направити міністра інфраструктури для того, щоб він міг ознайомити болгарських колег з нашими можливостями», – заявив М. Азаров.

Міністр закордонних справ Республіки Болгарія в цьому контексті зазначив, що цей проект для болгарської сторони

є одним з пріоритетних, цей проект також фінансується ЄС у рамках так званої «дунайської стратегії». «Якщо українські компанії мають відповідний досвід роботи, то ми їх готові запросити, щоб перейняли цей досвід, коли ми розпочнемо роботу з цього проекту», – заявив міністр (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua)*). – 2013. – 11.11).

Уряд веде системну роботу з лібералізації податкової та митної систем, дерегуляції ведення бізнесу, підвищення енергоефективності. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов за результатами зустрічі з віце-президентом Європейської комісії, комісаром ЄС з питань економіки О. Ренном.

Представник уряду зазначив, що продовження економічного спаду в євросоні, зниження попиту на український експорт, ускладнення в торгівлі з країнами Митного союзу, невиправдано високі ціни на газ позначилися на економічній активності в Україні. «Разом з тим окремі галузі продовжують демонструвати досить високий зріст», – сказав він.

За словами С. Арбузова, урядом проводиться системна робота щодо лібералізації податкової та митної систем, дерегуляції ведення бізнесу, підвищення енергоефективності. «Поліпшується ситуація з відшкодуванням податку на додану вартість. Позитивна динаміка спостерігається і з автоматичного відшкодування ПДВ підприємствам з іноземним капіталом», – додав він.

Перший віце-прем'єр-міністр зазначив, що, за оцінками Кабінету Міністрів, цього року сума бюджетного відшкодування становитиме близько 60 млрд грн. У січні – вересні цього року ця сума дорівнювала 42,9 млрд грн.

Підприємствам з капіталом з країн ЄС відшкодовано 14,7 млрд грн, що на 50,5 % більше, ніж за аналогічний період 2012 р. (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua)*). – 2013. – 11.11).

Відсьогодні Мінсоцполітики переходить до антикризового менеджменту в соціальній сфері. Про це заявила міністр

соціальної політики України Н. Королевська під час апаратної наради. «У складних економічних умовах соціальна сфера перебуває під великим тиском. І нам потрібно зробити все, щоб захистити й надати максимальну допомогу тим, хто її першочергово потребує», – підкреслила міністр.

Вона наголосила, що на міністерство покладені функції контролю за вчасністю соціальних виплат і якістю соціальних послуг. «Наше головне завдання – знати реальну ситуацію, здійснювати моніторинг, щоб вчасно реагувати на наявні виклики», – зазначила Н. Королевська.

Насамперед, за її словами, необхідно завершити розробку планів антикризових заходів за п'ятьома напрямками. «Доручаю керівникам департаментів до середи подати на затвердження п'ять антикризових планів – щодо зайнятості, погашення боргів із заробітної плати, надання соціальних послуг, виплати державних соціальних допомог і страхових виплат із фондів», – сказала вона.

Крім того, міністр доручила відповідним підрозділам міністерства вже з четверга розпочати контрольні візити до регіонів – перевірити вчасність соціальних виплат, причини невчасної виплати заробітних плат і якість надання соціальних послуг. «Ми повинні мати поіменний список людей, перед якими є заборгованість, і щоденно контролювати стан здійснення виплат», – підсумувала Н. Королевська (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 11.11*).

Україна й Республіка Бразилія намітили практичні кроки з подальшої реалізації стратегічно важливих проектів у сферах космосу та охорони здоров'я, зазначив міністр економічного розвитку і торгівлі України І. Прасолов під час VI спільного засідання Міжурядової українсько-бразильської комісії з торговельно-економічного співробітництва.

Він підкреслив, що реальним підтвердженням стратегічного партнерства між Україною та Бразилією є спільний космічний проект «Циклон-4 – Алкантара». «Цей проект є

надзвичайно важливим не лише з комерційної точки зору. Успіх цього проекту стане підтвердженням здатності України й Бразилії реалізовувати проекти такого масштабу», – упевнений міністр. При цьому він повідомив, що сторони домовилися вивчити нові можливості космічного співробітництва й спільного розвитку нових проектів.

Також, за інформацією міністра, бразильська сторона запропонувала українським підприємствам космічної галузі розглянути питання створення спільних підприємств з бразильськими компаніями з метою підвищення ефективності реалізації космічних програм Бразилії та України.

У цілому, міністр наголосив, що розвиток і поглиблення співпраці відповідають стратегічним цілям і прагненням обох держав. Насамперед це стосується збільшення товарообігу, поглиблення співпраці в космічній, науково-технічній, промисловій і фармацевтичній галузях, сільському господарстві, а також у сфері міжрегіонального співробітництва.

У свою чергу генеральний секретар МЗС Бразилії Е. дос Сантос зазначив, що Бразилія вже нині має з Україною дуже широкі зв'язки в стратегічно важливих і високотехнологічних секторах економіки й прагне до їх поглиблення. «Ми пишаємося стратегічним партнерством з Україною та будемо працювати над розширенням горизонтів торгівлі та зміцненням наших двосторонніх відносин», – підкреслив він (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua)*). – 2013. – 11.11).

ПОЛІТИКА

Конституционная Ассамблея представит окончательный вариант концепции внесения изменений в Основной закон не позднее 6 декабря. Об этом в ходе круглого стола на тему: «Реформирование местного самоуправления в Украине» заявила секретарь Конституционной Ассамблеи М. Ставнийчук.

«Сегодня, за почти немногим больше года работы Конституционной Ассамблеи, мы можем говорить о тех серьезных наработках, которые не позднее 6 декабря будут представлены

на пленарном засіданні Конституційної Ассамблеї для її членів, для відповідуючого утвердження», – заявила вона.

При цьому М. Ставнийчук отметила, что после пленарного заседания КА, на котором утвердят концепцию изменений в Конституцию, текст данного документа будет передан в Венецианскую комиссию. «Параллельно соответствующая профильная комиссия Конституционной Ассамблеи на основании предложений, которые содержатся в концепции изменений в Конституцию, уже готовит соответствующий проект изменений в Конституцию в части административно-территориального устройства, местного самоуправления и статуса Крыма», – пояснила секретарь Конституционной Ассамблеи (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/165429.html>). – 2013. – 11.11).

Звіт екс-президента Польщі А. Кваснєвського та колишнього президента ЄП П. Кокса буде представлено 13 листопада. Про це повідомив «Українській правді» речник представництва Європейського Союзу в Україні Д. Стулік.

Місія Кокса – Кваснєвського буде в Україні 12–13 листопада для кінцевих консультацій. Після цього 13 листопада вони звітуватимуть на Конференції президентів Європарламенту, а після відбудеться прес-конференція, на якій офіційно оприлюднять результати моніторингу (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2013. – 11.11).

Ю. Тимошенко заявила, что примет любое предложение со стороны миссии Кокса – Квасневского, «каким бы тяжелым оно ни было», ради подписания Соглашения об ассоциации Украины с ЕС на саммите в Вильнюсе 28–29 ноября. Об этом она заявила в своем письме, адресованном Конгрессу украинцев Канады, который проходит 8–10 ноября в Канаде, сообщает пресс-служба «Батьківщини».

При этом Ю. Тимошенко подчеркнула, что никогда не ставила и не будет ставить перед миссией Кокса – Квасневского никаких условий или требований относительно своей судьбы.

«Я приму любое предложение с их стороны, каким бы тяжелым для меня оно ни было, ради подписания Соглашения об ассоциации Украины с ЕС на саммите Восточного партнерства в Вильнюсе», – добавила Ю. Тимошенко (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 9.11).

В УДАРе считают, что, срывая подписание Соглашения об ассоциации с ЕС, В. Янукович зря рассчитывает, что это улучшит отношения с Россией и повысит его шансы на переизбрание Президентом. Об этом говорится в заявлении, которое обнародовала пресс-служба партии.

В УДАРе убеждены, что, независимо от того, какие обещания руководство России давало и будет давать главе украинского государства, оно все равно в конце концов обманет В. Януковича. Партия не сомневается, что в этой ситуации Россия, как это уже было после харьковских соглашений 2010 г., будет только выдвигать все новые и новые требования вплоть до полного отказа Украины от своего экономического и политического суверенитета.

Как известно, лидер фракции Партии регионов в ВР А. Ефремов уже заявил, что если Соглашение об ассоциации с ЕС не будет подписано 26 ноября в Вильнюсе, то «жизнь не закончится». Еврокомиссия призвала Украину поторопиться с принятием «евроинтеграционных» законов и решением проблемы Ю. Тимошенко до 18 ноября (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 11.11).

Соглашение об ассоциации будет подписано, когда украинские власти решат все евроинтеграционные вопросы, тем самым доказав, что Украине можно доверять. Об этом заявила М. Юрикова, заместитель главы представительства Евросоюза в Украине.

«На прошлой неделе ВР приняла два важных закона в первом чтении. Надеюсь, уже в ближайшее время документы будут приняты и во втором чтении и это случится как можно

быстрее. Но помимо этого остается третий вопрос (вопрос Ю. Тимошенко. – Ред.), который украинские власти пока не решили, и прогресса не видно», – сказала она.

М. Юрикова отметила, что только решив все вопросы, украинские власти докажут, что Украине можно доверять. «И тогда Соглашение об ассоциации будет, без сомнения, подписано», – сказала она.

Напомним, П. Кокс и А. Квасьневский дали ВР Украины время до среды – за оставшиеся дни парламент должен успеть согласовать и принять три последних закона, необходимых для евроинтеграции (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 11.11).

Подписание Президентом Украины закона об изменениях в Налоговый кодекс свидетельствует, что именно В. Янукович и его партия являются заказчиками, фальсификаторами и организаторами принятия «липовых» поправок к этому закону. Об этом говорится в заявлении ВО «Батьківщина», сообщает пресс-служба партии.

В «Батьківщині» напомнили, что призывали В. Януковича не подписывать фальшивый Закон Украины «О внесении изменений в Налоговый кодекс по учету и регистрации налогоплательщиков», который был принят с грубыми нарушениями Регламента. «В сессионном зале проект голосовался со всеми мыслимыми и немыслимым нарушениями, сознательно допущенными Председателем Верховной Рады. Приписанные нардепу И. Бриченко две “поправки” им не вносились и на комитете не рассматривались, что подтверждено соответствующей стенограммой. Такой документ было бы правильнее называть “филькиной грамотой”, а не Законом, – говорится в заявлении. – Однако незаконное и поспешное подписание В. Януковичем этого Закона ярко свидетельствует, что именно он, его Администрация и его партия являются заказчиками, фальсификаторами и организаторами принятия “липовых” поправок к этому Закону. В. Янукович, как того яйца, боится честной конкуренции».

Как известно, 24 октября большинство проголосовало за поправки о том, что лицо, имеющее право на постоянное проживание на территории иностранного государства, считается не проживающим в Украине. Эти поправки, как считают в УДАРе, могут быть использованы для запрета В. Кличко участвовать в выборах Президента (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 9.11).

У Партії регіонів повідомили, що 11 листопада офіційний сайт політсили зазнав масованої хакерської атаки. Про це повідомила прес-служба ПР.

«Таким примітивним чином напередодні прийняття Верховною Радою дуже важливих рішень наші політичні опоненти намагаються “закрити рот” представникам найбільшої парламентської фракції, обмежити право доступу користувачів Інтернету й представників мас-медіа до достовірної інформації», – пояснили причини атаки в партії.

У ПР також зазначили, що через DDoS-атаки в роботі сайту деякий час можуть спостерігатися збої.

Наразі сайт політсили працює у звичному режимі (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/11/7001925>). – 2013. – 11.11).

Керівники Федерації профспілок Ю. Кулик та Українського союзу промисловців і підприємців А. Кінах просять Президента В. Януковича про термінову зустріч.

Зокрема, у відкритому листі Ю. Кулика йдеться про те, що ФПУ отримує багато звернень від профспілкових організацій і членів профспілок, які висловлюють «глибоку стурбованість погіршенням» економічного становища підприємств «через ускладнення виробничих зв'язків із партнерами, зокрема в Російській Федерації та інших країнах СНД».

А. Кінах у свою чергу повідомляє про проблеми на українських заводах у зв'язку з погіршенням відносин з Росією. Під час зустрічі з В. Януковичем Ю. Кулик планує

обговорити «назрілі, актуальні для профспілок проблеми», а А. Кінах «розглянути та реалізувати спільні дії з вирішення проблемних питань» (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/11/7001925>)). – 2013. – 11.11).

Після підписання Україною Угоди з ЄС українцям, швидше за все, доведеться користуватися закордонними паспортами для в'їзду в Росію. Про це заявив генконсул РФ у Криму В. Світличний, пише Sevas.ru.

Як зазначив В. Світличний, про введення візового режиму між Україною і Росією на сьогодні не йдеться. «Міністр закордонних справ Російської Федерації С. Лавров висловився, що віз в осяжному майбутньому не буде. Але те, що в'їзд можливий за закордонними паспортами – це питання обговорюється», – зазначив генконсул РФ у Криму.

На уточнююче питання, чи буде новий захід введено з наступного року, він відповів, що поки про терміни не йдеться, лише про те, що така ймовірність існує.

Як відомо, раніше глава МЗС РФ С. Лавров заявив, що громадяни РФ і України повинні їздити по закордонних паспортах, а не користуватися внутрішніми документами при поїздках на суміжну територію (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>)). – 2013. – 10.11).

Социологические исследования, согласно которым рейтинг ВО «Свобода» стремительно падает, выдают желаемое за действительное. Такое мнение в интервью «Главкому» высказала народный депутат от «Свободы» И. Фарион.

«Рейтинг, который нам рисуют определенные околопрезидентские социологи, в частности, на букву “к”, суффикс на “о” заканчивается, рисовали ВО “Свобода” на парламентских выборах едва ли не 3 %. “Свобода” взяла 10,44 %, украдено было 2 %. Ну, украли, потому что мы не сумели защитить этот результат, особенно на Востоке и Юге Украины. Здесь наша вина. И. Фарион еще одна социологическая служба, уже не

совсем пропрезидентская, на букву “р”, обещала 19 %. И. Фарион взяла почти 70 %. Абсурдно верить в то, что они пишут, – сказала она. – Они выдают желаемое за действительное. У нас каждый член партии имеет свою форму борьбы. Моя форма борьбы – ездить по всей стране и встречаться с украинцами. Я объездила уже 26 городов. Те переполненные залы и количество людей, которые пытаются пообщаться, свидетельствуют о нечто совершенно противоположном. Кроме того, наша внутренняя социология свидетельствует о том, что наш рейтинг – это не менее 25 % – стремительно растет в Центральной и Восточной Украине» *(Главком (<http://glavcom.ua/news/165421.html>). – 2013. – 11.11)*.

ЕКОНОМІКА

«Нефтегаз Украины» должен будет уплатить «Газпрому» за потребленный в октябре газ 1,355 млрд дол. Об этом сообщил С. Куприянов, официальный представитель компании «Газпром».

Он отметил, что «Нефтегазу Украины» предстоит уплатить за газ, который Украина потребила в октябре, 1,355 млрд дол. Именно эта сумма должна быть уплачена 7 ноября. С. Куприянов добавил, что Украина уже расплатилась за газ, потребленный в сентябре. При этом за Украиной остается долг – 792 млн дол. – за газ, который был потреблен в августе. При этом «Нефтегаз» и «Газпром» не договорились о том, когда именно должна быть погашена задолженность за август *(УРА-Информ (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 11.11)*.

На Национальный план экономии потратят 1 трлн грн.

Увеличение энергорозрешивности украинской экономики обойдется в 1,1 трлн грн. Об этом на презентации Национального плана действий по энергоэффективности сказал директор департамента госрегулирования Госэнергоэффективности А. Тронь, пишет «РБК-Украина».

«Чтобы нам достичь выполнения плана, необходимо привлечь 1,110 трлн инвестиций до 2020 г. Таким образом, в целом, в четырех сферах – жилые дома, сфера услуг, промышленность и транспорт – использование энергоресурсов планируется уменьшить на 9 %. Планируется, что из госбюджета на выполнение данных мер не будет выделено ни одной копейки. На жилые дома необходимо 670 млрд грн, на сферу услуг – 144,5 млрд грн, промышленность – 89 млрд грн и транспорт – 107,8 млрд грн», – сообщил он.

По словам А. Троня, Нацплан действий будет единственным действенным документом на среднесрочную перспективу в сфере сокращения использования энергоресурсов, потому что энергостратегия сегодня не является актуальной и содержит сомнительные показатели.

Напомним, Кабмин планирует ежегодно снижать энергоемкость ВВП на уровне 1,5–3 % (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 8.11).

Краматорский завод намерен биться за правило «местной составляющей в энергетике».

Требование об использовании украинских материалов и оборудования при строительстве электростанций на возобновляемых источниках энергии (ВИЭ) обеспечивает увеличение загрузки украинских предприятий, а его отмена негативно скажется на национальной экономике, считает генеральный директор и один из совладельцев ПАО «Энергомашспецсталь» (Краматорск Донецкой области) М. Ефимов. «Мы не одобряем возможную отмену для альтернативной энергетики правила “местной” составляющей. Ведь большинство заказов в данной сфере мы получаем именно благодаря этому правилу. Мы будем биться за правило “местной” составляющей в энергетике», – сказал он в интервью «Делу».

Еврокомиссар по торговле К. де Гухт ранее заявил, что Европейский Союз, кроме прочего, требует от Украины отменить механизм поддержки национальных производителей оборудования для возобновляемой энергетики с тем, чтобы упроще-

тить доступ европейских компаний на украинский рынок. Данное требование ЕС вызвало обеспокоенность среди отечественных производителей оборудования, которые не готовы конкурировать в первую очередь с азиатскими компаниями (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 11.11).

Жители Украины третий месяц подряд покупают больше валюты в банках, чем сдают ее.

Согласно обзору основных тенденций валютного рынка Украины за прошлый месяц, который обнародован на сайте Национального банка, объем инвалюты, купленной банками у населения, составил 1,618 млрд дол., объем валюты, проданной гражданам, – 1,834 млрд дол. Таким образом, чистая покупка населением составила 216 млн дол.

Данный показатель в три раза меньше по сравнению с сентябрем (678,6 млн дол.) и в 10 раз меньше по сравнению с прошлогодним октябрем (почти 2,2 млрд дол.).

При этом банковские вклады населения в долларовом эквиваленте снизились на 87,9 млн дол. и по состоянию на 1 ноября составляли 22,890 млрд дол.

Национальный банк также сообщает, что потратил на межбанковском валютном рынке для сглаживания валютных колебаний 148,6 млн дол. и 110 млн евро (вместе – 297 млн дол.) (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 8.11).

Международный валютный фонд намерен продолжить переговоры о сотрудничестве с Украиной в середине декабря, заявил официальный представитель МВФ Дж. Райс. Об этом сообщает пресс-служба МВФ.

Миссия МВФ начала работу в Украине 17 октября. Выводы работы миссии могут повлиять на возобновление сотрудничества Украины и МВФ по программе stand-by. Предыдущая программа stand-by завершила свое действие еще в прошлом году. С тех пор украинские власти заявляют о необходимости открытия новой кредитной линии объемом около 15 млрд дол.

Эти средства в первую очередь необходимы для проведения выплат по предыдущим кредитам МВФ – в октябре – ноябре этого года стране предстоит выплатить фонду три транша на общую сумму 1,57 млрд дол. Еще 2,5 млрд дол. нужно выплатить в 2014 г. Работа миссии завершилась 29 октября. Об этом сообщает «ЛІГАБізнесІнформ» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 8.11).

В Україні вже зібрано 55,6 млн т зерна – це на 24 % більше, ніж у 2012 р., а також понад 9,3 млн т овочів. Про це УНН повідомили в прес-службі Мінагропроду.

Як повідомили в прес-службі, осінньо-польові роботи поступово підходять до завершення. На сьогодні площа, з якої вже зібрано врожаї, становить 14,6 млн га.

Щодо площі посіяних озимих культур, то площа посіву озимини становить 80 млн га (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 10.11).

Послугами електропоїздів категорії Інтерсіті+ від часу запровадження швидкісного руху в Україні скористалося близько 2,5 млн пасажирів. З них 16 % придбали квитки через мережу Інтернет. Про це УНН повідомили в прес-службі Мінінфраструктури.

Найпопулярнішими залишаються швидкісні поїзди, які курсують між Києвом і Харковом. Ними скористалося близько 966 тис. пасажирів. Квитки в Інтерсіті+, що курсує за маршрутом Київ і Донецьк, придбали понад 573 тис. пасажирів.

Швидкісним поїздом Київ – Запоріжжя (через Дніпропетровськ) скористалося близько 456 тис. пасажирів, а маршрутом Київ – Львів проїхало понад 234 тис. пасажирів.

Попитом користувався і швидкісний поїзд, який у літній період курсував за маршрутом Дніпропетровськ – Сімферополь, і поїзди, які з'єднують столицю Криму з Харковом і Донецьком. На ці маршрути вже реалізовано понад 238 тис. квитків (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.11).

Найближчим часом Україна стане провайдером інформації Європейського бізнес-реєстру (ЄБР). Ідеться про запуск у роботу експлуатацію українського сервісу взаємодії з ЄБР. Це означає, що в країн-членів ЄБР, які є дистриб'юторами інформації, можна буде отримати дані про українські підприємства з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Такий сучасний та ефективний механізм обміну інформацією з європейськими державами є наступним кроком Укрдержреєстру для покращення позицій України в рейтингу Doing Business, які вже цьогоріч у категорії «реєстрація підприємств» піднялися з 50-го на 47-ме місце.

«Після напруженої роботи та вирішення значної кількості проблем технічного, юридичного та організаційного характеру, делегація Укрдержреєстру спільно з правлінням Європейського бізнес-реєстру запускає сервіс, давно очікуваний українськими бізнес-колами, які співпрацюють з європейським бізнесом і торговими представниками України», – зазначив голова Державної реєстраційної служби України Д. Ворона.

Він також додав, що відтепер європейський бізнес зможе отримати інформацію про українських колег, а це дасть змогу вітчизняним бізнесменам бути більш прозорими, відкритими. Це, у свою чергу, підвищить довіру європейців до України, наших держорганів і бізнесу. «Ми будемо першим провайдером інформації Європейського бізнес-реєстру серед країн СНД, обігнавши Польщу, Угорщину та Румунію», – підкреслив Д. Ворона (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 11.11).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Американський інвестиційний фонд Franklin Templeton придбав 20 % зовнішнього боргу України. Про це пише Gazeta.ru з посиланням на матеріал The Financial Times. «У серпні фонд купив на світовому фінансовому ринку

державні облигації України на номінальну суму в 5 млрд дол., що становить п'яту частину всього держборгу країни. Сума угоди не розголошується», – переводить цю статтю російське видання. Перший віце-прем'єр України С. Арбузов і міністр фінансів Ю. Колобов уже відвідали штаб-квартиру фонду в Каліфорнії з метою обговорити подробиці подальшого співробітництва. Фонду також належать облигації Ірландії, куплені під час фінансової кризи (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 11.11).

Производство сахара в Украине за год сократилось вдвое.

Украина с начала 2013 г. произвела 702,7 тыс. т свекловичного сахара, что в два раза меньше, чем на аналогичную дату прошлого года. Как сообщили в профильной Ассоциации «Укрцукор», переработкой сахара на сегодняшний день в Украине занимаются 38 заводов, тогда как к 4 ноября 2012 г. свеклу перерабатывали 63 предприятия.

Впервые за последнее десятилетие на рынке сахара во время сезона переработки наблюдается рост его стоимости. Только с конца октября оптовая цена на продукт повысилась на 9 %. Участники рынка объясняют подорожание тем, что не могут продолжать работать себе в убыток, как в минувшие два сезона, когда цена сахара была ниже его себестоимости.

Средняя оптовая цена на сахар за последнюю неделю повысилась на 9,1 % – до 6 тыс. грн за 1 т по состоянию на 1 ноября. Такие данные обнародовали сразу несколько агентств – «АПК-Информ», «ААА» и «ПроАгро».

Внутреннее потребление сахара составляет 1,8 млн т. Учитывая прогнозируемый объем производства и остаток в 900 тыс. т сахара, поясняет он, переходной остаток на следующий год составит более 400 тыс. т.

Участники рынка менее оптимистичны в своих прогнозах, объясняя, что внутреннее потребление сахара сократится с обычных 1,8 млн т до 1,5–1,6 млн т, и это связано с тем, что компании Roshen запретили экспортировать продукцию в Россию (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 8.11).

Вартість імпортного природного газу для України у вересні 2013 р. зросла на 1 % порівняно з вереснем 2012 р. – до 411,22 дол. за 1 тис. куб. м. Про йдеться в повідомленні департаменту розвитку реального сектору економіки Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, передає УНН.

Нагадаємо, що в січні 2013 р. середня митна вартість газу для України становила 426,16 дол. за 1 тис. куб. м, у лютому – 419,7 дол., у березні – 416,6 дол., у квітні – 415,12 дол., у травні – 405,74 дол., у червні – 407,87 дол., у липні – 406,56 дол., у серпні – 393,5 дол., у вересні – 407 дол.

За даними Міністерства доходів і зборів України, у січні – вересні 2013 р. імпорт газу в Україну був здійснений на загальну суму 7,6 млрд дол.

За підсумками 2012 р. Україна імпортувала загалом 32 млрд 939,3 млн куб. м природного газу (за даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України), що на 4,53 млрд куб. м, або на 26,5 % менше, ніж у 2011 р. **(Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 9.11).**

У рейтингу купівельної спроможності населення Україна посіла друге місце з кінця перед Молдовою. Про йдеться в прес-релізі GfK.

Експерти міжнародної компанії GfK у своєму щорічному звіті «Купівельна спроможність Європи-2013–2014» прогнозують, що у 2013 р. сукупний розмір коштів, що відображає купівельну спроможність населення європейських країн, становитиме близько 8,6 трлн євро, або 12,890 тис. євро на рік у розрахунку на одного жителя континенту.

Згідно зі звітом, Україна входить до трійки найбідніших країн. За оцінками GfK, купівельна спроможність жителів України становить 2,206 тис. євро на рік. Менше тільки у молдаван – 1,284 тис. євро.

З дослідження GfK випливає, що найбільшими грошовими ресурсами на щоденні потреби володіють жителі таких

держав: Ліхтенштейн – 58,844 тис. євро на рік; Швейцарія – 36,351 тис. євро; Норвегія – 31,707 тис. євро (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2013/11/11/402918>). – 2013. – 11.11).

Международное рейтинговое агентство Standard & Poor's снизило долгосрочный суверенный кредитный рейтинг Франции с AA+ до AA, прогноз – стабильный. Об этом сообщается в пресс-релизе агентства.

Краткосрочный рейтинг подтвержден на уровне A-1+.

Понижение рейтинга вызвано тем, что подход нынешнего французского правительства к бюджетным и структурным экономическим реформам не позволяет надеяться на устойчивый рост экономики страны в среднесрочной перспективе, говорится в заявлении агентства. Кроме того, во Франции продолжают повышаться и без того высокие налоги, а государственные расходы не снижаются, добавляют аналитики S&P.

Рейтинг Франции может быть повышен, если отношение госдолга к ВВП уменьшится до уровня ниже 80 % либо будут заметны улучшения в конкурентоспособности и устойчивости экономического развития страны. Об этом сообщает ИТАР-ТАСС (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 8.11).

У Білорусі інфляція в жовтні 2013 р. становила 1,9 %. Про це повідомили в Національному статистичному комітеті Білорусі.

Так, індекс споживчих цін на товари та послуги в жовтні по відношенню до вересня 2013 р. становив 1,9 %, до грудня 2012 р. – 12 %. «Ціни на продовольчі товари в жовтні порівняно з вереснем зросли на 1,9 %, порівняно з груднем минулого року вони збільшилися на 9,6 %. Ціни на непродовольчі товари в жовтні порівняно з вереснем стали вищими на 0,7 %, з груднем 2012 р. – на 6,2 %», – відзначає Національний статистичний комітет Білорусі. Як повідомлялося, згідно з прогнозом білоруського уряду, інфляція в 2013 р. повинна становити

не більше 12 %. За підсумками минулого року вона була на рівні 21,8 % (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 8.11).

Рівень безробіття в США зріс до 7,3 %. Кількість робочих місць в економіці США в жовтні зросло на 204 тис. Про це говорять дані міністерства праці країни, пишуть «Вести. Економіка». Як повідомляється, результат виявився набагато кращим за прогнози експертів, які чекали зростання показника на рівні 120 тис. Зростання кількості робочих місць за вересень, згідно з переглянутими даними, становило 163 тис., а не 148 тис. Водночас, згідно з жовтневим звітом, рівень безробіття в США зріс до 7,3 %. У вересні показник був зафіксований на рівні 7,2 % – мінімальної позначки з листопада 2008 р.

Необхідно зазначити, що зростання безробіття не стало несподіванкою: експерти прогнозували збільшення показника.

Частка участі населення країни в робочій силі скоротилася з вересневого рівня в 63,2 % до позначки в 62,8 %, яка була мінімальною з березня 1978 р.

У приватному секторі США кількість робочих місць зросла в жовтні на 212 тис. Економісти очікували підвищення на 125 тис.

У виробничому секторі США кількість робочих місць збільшилася на 19 тис. при прогнозі зростання на 5 тис.

Середня погодинна оплата праці в США минулого місяця зросла на 0,1 % щодо серпня і на 2,2 % в річному вираженні – до 24,10 дол. Середня тривалість робочого тижня не змінилася, становивши 34,4 год.

Необхідно зазначити, що інвестори на подібну інформацію можуть відреагувати вкрай неоднозначно, оскільки настільки різкий спад безробіття може посилити розмови про те, що Фед-резерву варто почати згортати програму кількісного пом'якшення (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 9.11).

Міжнародний валютний фонд схвалив виділення Португалії 1,9 млрд євро для подолання наслідків кризи, передає

Reuters. Після перерахування цього траншу сума антикризової допомоги Португалії з боку МВФ перевищить 27 млрд євро. Крім МВФ, фінансову підтримку країні надають Єврокомісія та ЄЦБ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 9.11).

Инфляция в Китае в октябре возросла до максимума за восемь месяцев на фоне роста цен на продукты питания. Такая динамика увеличивает опасения участников рынка по поводу возможного ужесточения политики Банка Китая.

Рост потребительских цен составил 3,2 %, что, впрочем, оказалось ниже прогноза аналитиков в 3,3 % и ниже официального прогноза на 2013 г., который составляет 3,5 %.

Однако параллельно выходила статистика по промышленному производству и объему инвестиций в основные средства. Оба показателя показали неплохой рост на 10,3 и 20,1 % соответственно, что сигнализирует о стабилизации экономики. Все это порождает спекуляции по поводу ужесточения монетарной политики в стране. Первопричиной для этого послужили действия ЦБ, который 7 ноября не стал через операции на открытом рынке вливать в финансовую систему дополнительную ликвидность.

Стоит отметить, что далеко не все эксперты ожидают скорого ужесточения монетарной политики со стороны Народного банка Китая. Представители регулятора не раз заявляли, что будут придерживаться тонкой настройки монетарной политики, исходя из экономических условий.

Как известно, власти Китая обещают «беспрецедентные» экономические и социальные реформы (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 11.11).

Разрыв между доходами и обязательствами бюджета России составляет 890 трлн р. (в пересчете на доллары – 27 трлн дол.), что составляет примерно 15 годовых ВВП. Об этом сообщает газета «Ведомости» со ссылкой на исследование Института Гайдара и Академии народного хозяйства и

госслужбы, проведенное при участии профессора Бостонского университета Л. Котликоффа (один из создателей метода анализа нагрузки на госбюджет в долгосрочном периоде с учетом демографических изменений).

Эксперты напоминают, что около трети доходов консолидированного бюджета РФ обеспечивают продажи энергоресурсов. Но с учетом доказанных запасов и динамики добычи нефть, например, закончится уже через 55 лет. Если увеличить запасы на 25 % – через 65 лет.

Тем временем уже к 2050 г. доля пенсионеров в России увеличится с 13 до 23 % от общего числа жителей. Поэтому государству, где сохраняется распределительная пенсионная система, станет все сложнее исполнять свои обязанности по содержанию социальной сферы в долгосрочной перспективе.

Согласно подсчетам аналитиков, ликвидация бюджетного разрыва требует ежегодного ужесточения бюджетной политики на 8,4 % ВВП (примерно 5 трлн р. в 2013 г.) в течение бесконечности.

Если отложить ужесточение бюджетной политики на 10 лет, до 2023 г., то ее ежегодный масштаб возрастает до 9 % ВВП, если на 20 лет – до 9,7 %.

Для США такой бюджетный разрыв составляет 222 трлн дол. и требует ежегодного ужесточения бюджетной политики на 10 % ВВП.

Почти в таком же положении Греция, Великобритания, Япония; вполтину меньше – бюджетный разрыв у Германии и Италии, а у Канады, Австралии и Новой Зеландии он близок к нулю. Некоторые страны, например Чили и Норвегия, в последнее время стали тщательно следить за долгосрочными обязательствами, создав фонды для будущих поколений, где аккумулируется часть сырьевых доходов (от нефти – в Норвегии и от меди – в Чили).

Напомним, что в Украине, которая не располагает значительными сырьевыми ресурсами, как Россия, постоянно пытаются отменить пенсионную реформу, предполагающую постепенный переход на накопительную систему (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 11.11).
